

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra církevních dějin a církevního práva

Teologické nauky

**Počátky tiskové prezentace českého salesiánského díla
ve třicátých letech 20. století**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Vít Hlinka, Th.D.

Olomouc 2020

Ing. Jan Görig

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jsem při tom jen uvedené prameny a literaturu.

V Olomouci dne 13. května 2020

Ing. Jan Görig

Na tomto místě bych rád poděkoval Mgr. Vítu Hlinkovi, Th.D., vedoucímu bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval historikům a archivářům Mgr. Petru Zelinkovi, Ph.D. SDB a Mgr. Vítu Němcovi, Ph.D. za pomoc s tvorbou koncepce práce. Všem výše uvedeným děkuji rovněž za konzultace a podnětné připomínky. Také bych chtěl poděkovat salesiánům z Domu Ignáce Stuchlého ve Fryštáku a členu salesiánské komunity v Kroměříži Ing. Vladimíru Kopřivovi, SDB za poskytnuté prameny a literaturu. Mé poděkování patří i Bc. Pavle Jungmannové za korekturu výsledné práce. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat také všem blízkým, kteří se mnou měli trpělivost v době psaní této bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	6
1 Kongregace Salesiánů Dona Boska.....	8
1.1 Vznik a poslání kongregace.....	8
1.2 Příchod salesiánů do českých zemí.....	9
2 Důležité osobnosti počátků českého salesiánského díla a jeho propagace	11
2.1 P. Ignác Stuchlý.....	11
2.2 ThDr. Augustin Štancl.....	14
2.3 P. Karel Klement.....	15
2.4 František Hlaváč.....	17
3 Propagace českého salesiánského díla.....	20
3.1 Propagace před vznikem oficiálního českého salesiánského věstníku	20
3.2 Stručná historie vzniku a vydávání českého salesiánského věstníku	22
4 Analýza obsahu prvního ročníku věstníku.....	25
4.1 Struktura a grafická podoba ročníku 1930	25
4.2 Obsah jednotlivých čísel ročníku 1930	26
4.2.1 Leden-únor	26
4.2.2 Březen	28
4.2.3 Duben	30
4.2.4 Květen	33
4.2.5 Červen	35
4.2.6 Červenec.....	37
4.2.7 Srpen-září.....	40
4.2.8 Říjen	43
4.2.9 Listopad.....	45
4.2.10 Prosinec.....	47
4.3 Hlavní řešená témata	49

4.3.1	Don Bosco, salesiáni a jejich boj za spásu duší.....	50
4.3.2	Salesiánské misijní dílo.....	50
4.3.3	České salesiánské dílo, fryštácký ústav a výzva k jeho podpoře.....	51
4.4	Stručný vývoj věstníku v následujících letech	52
	Závěr	53
	Seznam pramenů a literatury.....	54
	Přílohy	56

Úvod

Původem italská kongregace Salesiánů Dona Boska zažívala od svého založení v druhé polovině 19. století rychlý celosvětový rozvoj. Nelze se tak divit tomu, že se zprávy o salesiánské vychovatelské činnosti rozšířily i do českých zemí. Na základě těchto zpráv a díky práci salesiánských průkopníků, zejména ThDr. Augustina Štancla a P. Karla Klementa, se podařilo v září 1927 založit první salesiánský dům v českých zemích ve Fryštáku na Moravě. Dílo bylo ze začátku skromné a velmi zadlužené. Aby se mohlo rozrůstat k podobě svého italského vzoru, bylo nutné sehnat vhodné zájemce o studium u salesiánů a získat potřebné finance. Dílo tak bylo závislé na dobré propagaci. Jedním z nejdůležitějších nástrojů této propagace se stal časopis nadepsaný *Věstník českého salesiánského díla*, který začal vycházet v lednu 1930. Analýza a reflexe prvního ročníku tohoto časopisu je jádrem předkládané bakalářské práce. Věnujeme se podrobně jednomu ročníku, jeho struktuře, vývoji a hlavním řešeným tématům.

Pro období počátku působení salesiánů v českých zemích není k dispozici mnoho publikací. Výzkum tohoto období je odkázán zejména na sbírky a knihy salesiána Oldřicha Meda. Tyto využíváme i v této práci, zejména *Knihu víry* vydanou samizdatem v roce 1968¹ a třísvazkové *Životopisné paměti P. Ignáce Stuchlého* vydané pro vnitřní potřebu českých salesiánů v roce 1989². Toto rozsáhlé dílo obsahuje, navzdory svému názvu, i spoustu dalších informací netýkajících se pouze P. Ignáce Stuchlého.

Dalšími důležitými zdroji jsou životopisy jednotlivých klíčových osob. V textu o ThDr. Augustinu Štanclovi čerpáme z knihy Víta Němce³, v textu o P. Karlu Klementovi z knihy Jiřího Reinsberga a Bohumila Svobody⁴ a v textu o Františku Hlaváčovi z nevydaného interního životopisu salesiánů Josefa Planity a Michala Svobody⁵. Poslední zdroj je významný také pro zmapování historie vydávání samotného věstníku.

---

¹ MED, Oldřich: *Knihy víry*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1968. 139 s.

² MED, Oldřich: *Životopisné paměti P. Ignáce Stuchlého*. Díl 1-3. Pro vnitřní potřebu salesiánské rodiny, 1989. 776 s.

³ NĚMEC, Vít: *Augustin Štancl: Kněz, katecheta, školský pracovník a průkopník salesiánského díla na Moravě*. 1. vyd. Uherské Hradiště: Historická společnost Starý Velehrad, 2014. 203 s.

⁴ REINSBERG, Jiří – SVOBODA, Bohumil: *Legio Angelica a P. Method K. Klement OSB*. 1. vyd. Svitavy: Trinitas, 2000. 147 s.

⁵ PLANITA, Josef M. – SVOBODA, Michal: *Životní příběh salesiána koadjutora Františka Hlaváče*. Pro vnitřní potřebu SDB. 24 s.

Práci strukturujeme do čtyř hlavních kapitol. V první kapitole představujeme základní rysy salesiánské kongregace a události vedoucí k jejich příchodu do prvního salesiánského domu v českých zemích.

Ve druhé kapitole se věnujeme nejdůležitějším osobám propagace českého salesiánského díla, konkrétně prvnímu českému salesiánovi P. Ignáci Stuchlému, průkopníkům českého salesiánského díla ThDr. Augustinu Štanclovi a P. Karlu Klementovi a dlouholetému redaktorovi českého salesiánského věstníku Františku Hlaváči, salesiánu koadjutorovi.

Ve třetí kapitole stručně popisujeme propagaci českého salesiánského díla v období před začátkem vydávání věstníku, okolnosti a požadavky na vznik tohoto periodika a historii jeho vydávání před rokem 1950.

Čtvrtá kapitola pak obsahuje analýzu a reflexi prvního ročníku věstníku. Nejprve popisujeme čtenáři strukturu a grafickou podobu časopisu. Pro historické zhodnocení procházíme jednotlivá čísla ročníku, představujeme jejich obsah a provádíme jejich individuální reflexi. Následně předkládáme čtenáři analýzu ročníku jako celku, kde se věnujeme především představení a okomentování hlavních řešených témat. Kapitulu končíme stručným pohledem na vývoj věstníku v následujících letech.

I přesto, že se v práci zabýváme podrobně pouze prvním ročníkem věstníku, může čtenář získat poměrně přesnou představu o jeho podobě v celém prvním desetiletí vydávání. Podoba věstníku se měnila jen mírně a hlavní řešená témata zůstala téměř beze změny. Podrobné srovnání s dalšími ročníky je tak ponecháno případnému dalšímu bádání.

1 Kongregace Salesiánů Dona Boska

Než se začneme věnovat samotné tiskové propagaci českého salesiánského díla, představíme nejprve vznik kongregace salesiánů v Itálii a okolnosti jejich příchodu do českých zemí. V této kapitole se snažíme pouze nastínit základní ráz díla a uvést čtenáře do kontextu. Pro detailnější informace odkazujeme na literaturu, která se tomuto tématu věnuje podrobně.

1.1 Vznik a poslání kongregace

Kongregaci Salesiánů Dona Boska založil italský kněz Jan Bosko (1815-1888)⁶. Již od mládí se věnoval práci s mládeží a jeho celoživotním posláním se stal boj o záchranu duší. Kongregaci založil pod názvem *Pia Società di San Francesco di Sales*, v překladu *Zbožná společnost sv. Františka Saleského*. Jméno *salesiáni* použil poprvé v roce 1854 a v roce 1857 napsal stanovy této společnosti. Jako oficiální datum vzniku kongregace je uváděn 18. prosinec 1859, kdy byla zvolena první kapitula v čele s Donem Boskem.⁷

Posláním salesiánů je uskutečňovat program svého zakladatele: „Být v Církvi znamením a nositeli Boží lásky mladým, zvláště nejchudším“. Heslem salesiánů je „Da mihi animas, cetera tolle.“ – „Dej mi duše, ostatní si vezmi“⁸ a snaží se působit ve světě pomocí tzv. Preventivního systému. Jeho základem je láska, která se dává nezištně druhým, a která čerpá svoji sílu z Boha. Salesiáni mladého člověka provázejí a dáváním lásky se snaží dosáhnout stejné odezvy od něj.⁹

Kongregace se rychle rozvíjela. V roce 1862 složilo v Turíně první sliby 22 salesiánů a v roce 1930 již působilo po celém světě 8 200 salesiánů.¹⁰ V současné době působí 14 486 salesiánů ve 133 zemích v 90 salesiánských provinciích.¹¹

Don Bosco pro uskutečnění svého záměru nezaložil pouze salesiánskou kongregaci, ale dal vzniknout celé tzv. *Salesiánské rodině*. Jde o řadu vzájemně propojených sdružení, která s různými odlišnostmi pracují na stejném programu. Sám Don Bosco založil ženskou

---

⁶ SCHIÉLÉ, Robert: Don Bosco. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 95 s.

⁷ ŠTĚCHOVÁ, Marie: *Život světcův*. Praha: A. Neubert, 1937. s. 260-263.

⁸ BOSCO, Giovanni: *Stanovy a pravidla Společnosti svatého Františka Saleského*. 2. vyd. Praha: Portál, 2016, s. 16-17.

⁹ Tamtéž, s. 26.

¹⁰ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 114.

¹¹ Dostupné na: https://www.sdb.org/en/Who_are_we/ [cit. 29. 3. 2020].

řeholní společnost *Institut dcer Panny Marie Pomocnice* a jistou formu třetího řádu *Sdružení salesiánských spolupracovníků*.¹²

1.2 Příchod salesiánů do českých zemí

Prvním českým salesiánem se stal P. Ignác Stuchlý, který složil věčné sliby v roce 1896 do rukou Michaela Ruy, prvního nástupce Dona Boska.¹³ Ten ale působil v zahraničí až do roku 1927, kdy přišel do Fryštáku. Dlouhé roky tak bylo dílo v českých zemích neaktivní. To se změnilo až po 1. světové válce, kdy vyrostla v českých zemích dvě centra se zájmem o zřízení českého salesiánského díla. V Čechách to bylo Sdružení katolické mládeže (SKM), zejména skrze jeho tajemníka P. Karla Klementa. Na Moravě byl nejvýznamnějších průkopníkem tohoto díla ThDr. Augustin Štancl. Tito byli v kontaktu s italskými salesiány a snažili se najít vhodné kandidáty, kteří by se v budoucnu stali českými salesiány. Slováci v tomto měli náskok a již v roce 1921 otevřeli dům v italské Perose Argentíně, kde vznikla první slovenská salesiánská komunita. Chlapci, kteří byli připraveni jít do noviciátu byli posláni do Foglizza. K této skupině se připojilo několik českých chlapců. Jmenujme zejména Štěpána Trochtu a Františka Hlaváče, který je pro účely této práce zvláště důležitý. V roce 1924 pak založili Slováci svůj první dům ve slovenském Šaštíně a dům v Perose opustili. Italští představení slíbili, že Perosu přenechají Čechům, ale nejprve bylo nutné nalézt salesiány, nejlépe českého původu, kteří by byli schopni se budoucímu českému dílu věnovat. Zadali však ihned podmínky, za kterých jsou ochotni české dílo zahájit – maximální počet chlapců, termín příjezdu a finanční podmínky.¹⁴

Čeští průkopníci díla P. Klement a Dr. Štancl ale byli příliš rychlí a sehnali více chlapců, a to 26, a v dřívějším termínu, než stanovili italští představení. Bylo tak nutné urychlit personální změny, kdy byli do Perosy povoláni čeští a slovenští salesiánští studenti z Itálie, aby dočasně vedli nově příchozí chlapce. Ti přišli do Perosy 15. prosince 1924.¹⁵ Z Lublaně pak byl povolán P. Ignác Stuchlý, který se ujal vedení budoucího českého salesiánského díla 25. ledna 1925. Velkým problémem počátku činnosti byly finance. Jelikož nebylo možné o dary žádat v Itálii, bylo dílo odkázáno na příspěvky českých dobrodinců, které sháněli P. Klement a Dr. Štancl.¹⁶

---

¹² BOSCO, G.: *Stanovy a pravidla Společnosti svatého Františka Saleského*, s. 17.

¹³ MED, O.: *Knihá víry*, s. 9.

¹⁴ MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 1, s. 77-83.

¹⁵ Tamtéž, s. 84-85.

¹⁶ MED, O.: *Knihá víry*, s. 27-28.

Financí bylo potřeba mnoho. Pro chod komunity bylo potřeba sehnat na jednoho chovance 2500 lir ročně, což bylo v přepočtu 3500 korun. P. Klement a Dr. Štancl se zavázali, že za každého chlapce poslaného do Perosy tuto částku zaplatí. Dr. Štancl se snažil peníze pečlivě vybírat a evidovat a chtěl, aby co nejvíce peněz platili přímo rodiče chlapců. P. Klement byl naproti tomu daleko více velkorysý a spoléhal ve velké míře na Boží prozřetelnost. Tím vznikla třenice mezi Čechy, které měl na starosti P. Klement a Moravany, které podporoval Dr. Štancl.¹⁷ I tento aspekt motivoval Dr. Štancla, aby při hledání vhodného místa pro umístění salesiánů ve vlasti preferoval více Moravu než Čechy.¹⁸

Paralelně s chodem domu v Perose, přicházely nabídky na místa v Čechách a na Moravě, kde by se mohli salesiáni usadit. Mimo jiné se uvažovalo o Českých Budějovicích, Praze, Hranicích na Moravě, Ostravě či Přerově. V roce 1926 pak Dr. Štancl začal mluvit o domě ve Fryštáku, který měli možnost salesiáni zakoupit od kongregace Sester Neposkvrněného Početí Panny Marie. Po dlouhých vyjednáváních a díky cílevědomosti a tvrdosti Dr. Štancla, se salesiáni nakonec rozhodli pro Fryšták a dům zakoupili. Chod ústavu byl zahájen 28. září 1927 a slavnostní otevření proběhlo 3. června 1928.¹⁹

Salesiáni vstoupili do Československa s velkými dluhy. Bylo nutné splatit dluhy vůči vedení kongregace v Turíně, které půjčovalo na provoz díla v Itálii.²⁰ Nejvíce ale byli zadluženi vůči školským sestrám III. řádu sv. Františka, od kterých koupili dům ve Fryštáku – za ten museli zaplatit 300 000 korun. Díky dobrodincům a propagaci se dluh dařilo postupně umořovat. Dalším problémem byly průtahy s úředním schválením salesiánské kongregace v Československu. K tomuto schválení došlo až v lednu 1936. Z toho důvodu byla definitivní kupní smlouva na dům uzavřena až v červenci 1937.²¹

---

¹⁷ MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 1, s. 93-96.

¹⁸ NĚMEC, V.: *Augustin Štancl*, s. 120.

¹⁹ Tamtéž, s. 122-141.

²⁰ MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 1, s. 232.

²¹ NĚMEC, V.: *Školské sestry*, s. 153-154.

2 Důležité osobnosti počátků českého salesiánského díla a jeho propagace

V této kapitole se věnujeme osobám, které měly velký vliv na vznik a propagaci českého salesiánského díla. Na prvním místě zde představíme prvního českého salesiána a dlouhodobého inspektora P. Ignáce Stuchlého. Ten je nejen důležitou osobou českých salesiánských dějin, ale také přímo spolupracoval s nejdůležitějšími propagátory salesiánského díla.

Dále zmiňujeme dva hlavní průkopníky českého salesiánského díla – ThDr. Augustina Štancla a P. Karla Klementa. Bez jejich úsilí a propagace by dílo vznikalo mnohem pomaleji a obtížněji. Zejména díky Dr. Štanclovi vznikl první salesiánský ústav v českých zemích ve Fryštáku.

V neposlední řadě pojednáváme o Františku Hlaváčovi, který byl skutečným autorem českého salesiánského věstníku, o kterém je hlavní část této bakalářské práce.

V rámci této kapitoly bychom se mohli věnovat i dalším významným osobnostem, nicméně vybíráme pouze výše uvedené, které přispěly nejvíce k začátku vydávání a výsledné podobě českého salesiánského věstníku.

2.1 P. Ignác Stuchlý

P. Ignác Stuchlý se narodil 14. prosince 1869 v obci Bolesław (německy Boleslau) ve Slezsku.²² Jeho rodiči byli zemědělci Šimon a Marianna Stuchlí. Vyrůstal jako prostřední ze tří chlapců. Chodil do jednotřídky, kde jej učil Jan Kolibaj, který v něm probudil kněžské povolání. Kvůli svému chatrnému zdraví však po vyjití ze školy ve čtrnácti letech ve studiu nepokračoval, ale zůstal doma na statku. Zdraví se mu po čase zlepšilo a ve svých 17 nebo 18 letech se zúčastnil slavnosti u františkánů v Hlučíně, kde se definitivně rozhodl, že se stane knězem. Jelikož byl příliš starý na to, aby mohl být přijat do semináře, rozhodl se stát řeholníkem, kde jeho věk nebyl problém. Začal studovat gymnázium u dominikánů v Olomouci. Zde se postupně stal pravou rukou P. Angela Lubojackého. Ten roku 1893 vystoupil od dominikánů a odešel se skupinou studentů, do které patřil i Ignác, do Klimkovic u Ostravy, kde chtěl založit kongregaci inspirovanou Donem Boskem.

---

²² V době narození Ignáce patřila obec do Pruského Slezska. Dnes se nachází na polském území.

Olomoucký arcibiskup Khon mu to ale z důvodů velkého zadlužení zakázal a skupina se rozpadla. Stuchlý tak skončil na ulici.²³

Z tohoto důvodu musel začít hledat nějakou jinou řeholní společnost, která by ho přijala. Obešel jich více, ale buď nebyl přijat nebo se mu nelíbil jejich způsob života. Nakonec se rozhodl, že vstoupí k jezuitům na Velehradě. Po cestě domů se stavil v Olomouci u svého zpovědníka P. Josefa Klvače, který mu to rozmluvil a řekl, že Stuchlého místo je u salesiánů. Klvač všechno zařídil a Stuchlý dostal za tři dny telegram s přijetím k salesiánům do Turína.²⁴

V září 1894 se pak začal společně s Poláky připravovat na noviciát v ústavu Valsalice v Turíně. Od druhého pololetí tohoto školního roku pak pobýval jako aspirant v Ivrey. Noviciát začal 1. listopadu 1895. O rok později pak složil, na přání hlavního představeného Michala Ruy, namísto časných hned věčné sliby. Pokračoval dále ve studiu, přičemž dokončil středoškolská studia, filozofii a agronomii. Zde se potkával s mnoha významnými salesiány včetně hlavního představeného, z jejichž chování se inspiroval ve svém budoucím životě. V roce 1897 skončil studia a chtěl podat žádost, aby mohl jít na misie. Don Rua ale rozhodl, ať žádost nepodává a řekl mu: „Tvé misie budou na severu!“ Následně byl poslán do Gorice^{25,26}

V Gorici byl Stuchlý na asistenci. Salesiáni zde měli domov pro studenty a oratoř pro externí hochy. Úkolem Stuchlého bylo připravovat žáky na školu. Jeho doménou byla latina, řečtina a němčina. Dopoledne se připravoval na učivo a odpoledne jej předával žákům. V letech 1897 až 1901 zde navíc studoval teologii. V posledním roce studia se stal prefektem a asi i z toho důvodu nestihl termín svěcení spolu s ostatními. Na kněze byl vysvěcen až 3. listopadu 1901. Brzy se stal vyhledávaným zpovědníkem. V Gorici zůstal 13 let.²⁷

V roce 1910 byl Stuchlý povolán do Lublaně. V době jeho příchodu bylo zdejší dílo v krizi – byl rozestavěn kostel a ústav. Místní nevěděli, jak pokračovat dále. Stuchlý zde působil jako prefekt a jeho úkolem bylo zachránit toto dílo. V letech 1919-1921 působil ve slovinské Veržeji a poté byl znovu povolán do Lublaně, aby zde dokončil rozestavěný

---

²³ MED, O.: *Kniha víry*, s. 5-7.

²⁴ Tamtéž, s. 7-8.

²⁵ Město na dnešní hranici Itálie a Slovinska.

²⁶ MED, O.: *Kniha víry*, s. 8-10.

²⁷ Tamtéž, s. 10-12.

kostel. Ten byl konsekrován 8. září 1924. Poté se Stuchlý přesunul do druhého lublaňského díla Kodeljevo, kde zastával funkci ředitele oratoře.²⁸

Z této funkce byl ale rychle odvolán, protože bylo potřeba vyřešit kritickou situaci s českým dílem v Perose Argentině. Zde se ujal vedení českého salesiánského díla, které dovedl v září 1927 do Fryštáku na Moravě, kde salesiáni zakoupili svůj první dům.²⁹

Ve Fryštáku zastával Stuchlý opět funkci prefekta. Ředitelem byl Ital don Giuseppe Coggiola.³⁰ V září 1928 se pak Stuchlý stal ředitelem fryštáckého domu.³¹ Zde působil až do roku 1934, kdy se stal ředitelem nově otevřeného domu v Ostravě.³² Dne 15. září 1935 byl vydán dekret o zřízení samostatné česko-slovenské salesiánské inspektorie a Stuchlý byl jmenován jejím inspektorem.³³ V Ostravě zůstal do února 1942, kdy byl ostravský dům zabrán Němci a jeho obyvatelé se museli přesunout do Fryštáku.³⁴ V roce 1943 byl zabrán i fryštácký dům a Stuchlý se přesunul do Brna.³⁵

Po válce zůstal v Brně, aby mohl dojíždět do všech českých a moravských domů. Bylo mu 76 let.³⁶ V tomto období mohl pozorovat velký rozvoj díla a vedl ostatní svým příkladem.³⁷ Inspektorem byl Stuchlý až do svých 78 let, kdy se novým inspektorem stal P. Antonín Dvořák. Stuchlý se pak vrátil do Fryštáku. Zde působil jako zповědník a věnoval se modlitbě a čtení *Memorie Biografiche* Dona Boska.³⁸

Dne 5. března 1950 dostal Stuchlý záchvat mozkové mrtvice a od té doby byl v klidovém režimu. Po Akci „K“³⁹ byl odvezen nejprve do charitního domova sester františkánek do Zlína a po jeho zrušení do charitního domova v Lukově u Zlína. O salesiánech měl jen minimum informací a nesměl vycházet z domu. Jelikož byli ostatní představení internováni, byl opět považován za hlavu českého díla. Byl však stále

---

²⁸ MED, O.: *Kniha víry*, s. 14-17.

²⁹ Tamtéž, s. 27, 40.

³⁰ Tamtéž, s. 41.

³¹ Tamtéž, s. 48.

³² Tamtéž, s. 71.

³³ Tamtéž, s. 77.

³⁴ Tamtéž, s. 105-106.

³⁵ MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 3, s. 191.

³⁶ MED, O.: *Kniha víry*, s. 119.

³⁷ Tamtéž, s. 131.

³⁸ Tamtéž, s. 137.

³⁹ Násilná likvidace mužských klášterů a řeholních řádů. Více viz TUZA, Tomáš: *"Akce K" aneb likvidace klášterů na území Československa v roce 1950*. Revue církevního práva, 2019, roč. 25, č. 3, s. 25-40.

sledován, odposloucháván a nebylo jednoduché se k němu dostat. Zemřel 17. ledna 1953 ve věku 83 let a je pohřben ve Fryštáku.⁴⁰

V roce 1989 byl Stuchlý prohlášen Kongregací pro blahořečení a svatořečení Služebníkem Božím. V současné době se čeká na schválení jeho ctností od komise kardinálů, aby mohl být prohlášen za ctihodného.⁴¹

2.2 ThDr. Augustin Štancl

Augustin Štancl se narodil 5. října 1871 ve štyrském Mostě nad Murou do česko-rakouské rodiny zeměměřiče Antonína a Marie Štanclových. Měl jednu vlastní sestru a nejméně sedm nevlastních sourozenců. Jeho matka zemřela v průběhu jeho dětství a v šesti letech se jej ujali strýc a teta Gustav a Antonie Riebovi z Čáslavi. Zde Augustin absolvoval základní školu a nižší gymnázium. Poté se přestěhoval k babičce do Vysokého Mýta, kde vystudoval vyšší gymnázium. Z jeho ročníku se 15 maturantů rozhodlo pro bohosloví. Augustin jako jediný šel studovat do Olomouce, údajně na přání jeho strýce Josefa Stancla, lékárníka v Uherském Hradišti. Po absolvování čtyřletého studia bohosloví strávil rok u benediktinů v pražských Emauzích. Poté působil v Liptani v okr. Bruntál, kam přišel již jako podjáhen. Vysvěcen na kněze byl 25. listopadu 1894 v Kroměříži.⁴²

Roku 1897 odešel učit na bohosloveckou fakultu do Olomouce. Zde mimo jiné vyučoval morální teologii a Starý zákon. Hodně se věnoval společenským aktivitám, kde nasbíral důležité kontakty (např. na budoucího olomouckého arcibiskupa Mons. Leopolda Prečana), které poznamenaly jeho budoucí směřování. V roce 1900 spoluzaložil spolek Matice Cyrilometodějská, který se snažil o rozvoj vzdělávání v katolickém duchu. Od září 1901 do února 1902 pak působil v Lubojatech. Následně byl ustanoven kaplanem při kostele Nanebevzetí Panny Marie v Kroměříži, kde působil do září 1907.⁴³

V roce 1907 byl přeložen do Prostějova. Zde vyučoval náboženství na tamní německé reálce. Pod vlivem místního faráře P. Dostála-Lutinova se začal politicky angažovat. S ním z počátku souzněl, ale později se názorově rozešli. V prosinci 1914 byl Štancl přeložen do Kroměříže, kde působil do roku 1920 jako katecheta na místním Státním německém gymnáziu. Od září 1920 do února 1922 působil v Moravské Ostravě. Od března 1922 byl přeložen na Státní reálné gymnázium v Hranicích na Moravě, kde zůstal až do roku 1930,

---

⁴⁰ MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 3, s. 234-242.

⁴¹ ZELINKA, Petr. (ed.): *Český Don Bosco*. 1. vyd. Praha: Portál, 2019, s. 5, 86.

⁴² NĚMEC, V.: *Augustin Štancl*, s. 17-24.

⁴³ Tamtéž, s. 25-27.

kdy odešel na odpočinek. V roce 1933 se přestěhoval do Olomouce, kde bydlel ve svém domě na Hejčíně. Odtud v roce 1958 odešel do Charitního domova pro kněze v Senohrabech u Prahy, kde 21. prosince 1962 ve věku 91 let umírá. Je pohřben na hřbitově ve Fryštáku ve společném hrobě s P. Ignácem Stuchlým.⁴⁴

Celoživotním úsilím Dr. Štancla byla propagace tzv. „katolické školy“. Jako velký problém vnímal postupující sekularizaci školství a vyučování v nekatolickém duchu. Z tohoto důvodu spoluzaložil výše zmíněnou Matici Cyrilometodějskou, která měla za cíl podporu a propagaci výchovy v katolickém duchu na státních školách. Důležitost poslání tohoto spolku, založeného ještě za doby Rakousko-Uherska, se pak plně projevila po vzniku ČSR.⁴⁵ Dr. Štancl se tomuto spolku věnoval, s krátkými přestávkami, od jeho založení až do jeho zrušení v roce 1950.⁴⁶

Pravděpodobně nejdůležitější Štanclovou aktivitou a největším naplněním jeho vize „katolické školy“ bylo jeho úsilí o přivedení salesiánů do českých zemí. Štancl se seznámil se salesiány v roce 1919 a od té doby je podporoval propagací i získáváním finančních prostředků.⁴⁷ Nejprve se zasloužil o přivedení českých chlapců do Perosy⁴⁸ a poté zařídil získání domu ve Fryštáku, kde byl v roce 1927 zřízen první salesiánský ústav v českých zemích. Za tento svůj počin získal právo užívat titul monsignore.⁴⁹

2.3 P. Karel Klement

Karel Klement se narodil 27. listopadu 1889 ve Stodu u Plzně. Jeho otec spáchal sebevraždu, když mu byly tři roky. Matka se znovu vdala a Karel šel do sirotčince v Praze na Hradčanech, kde o něj pečovala jeho teta Marie Černá. Víme, že měl sestru Marii, o které ale nejsou k dispozici žádné další informace. Do obecné školy chodil na Hradčanech. Poté absolvoval čtyři ročníky gymnázia postupně na Malé Straně, v Příbrami, v Praze III a v Mladé Boleslavi. Následně přešel na obchodní akademii a po maturitě začal pracovat jako bankovní úředník. Nejprve dva roky v Průmyslové bance a další dva roky v Pozemkové. Protože trpěl lupénkou, nemusel nejspíše absolvovat povinnou vojenskou službu.⁵⁰

---

⁴⁴ NĚMEC, V.: *Augustin Štancl*, s. 29-41.

⁴⁵ Tamtéž, s. 55-56.

⁴⁶ Tamtéž, s. 7-9.

⁴⁷ Tamtéž, s. 117-118.

⁴⁸ Tamtéž, s. 118-120.

⁴⁹ Tamtéž, s. 140.

⁵⁰ REINSBERG, J. – SVOBODA, B.: *Legio Angelica a P. Method K. Klement OSB*, s. 72-73.

Během zaměstnání stále studoval a postupně začal uvažovat o duchovním povolání. Dne 8. září 1913 pak vstoupil do emauzského kláštera. Následující rok složil časné sliby a přijal jméno Cyril. Bylo mu 24 let. Po složení slibů se připravoval na kněžství studiem filozofie a teologie. Studia musel třikrát přerušit kvůli službě ve válce v lazaretním vlaku, kde strávil dohromady 20 měsíců. Mezitím byl v roce 1916 vysvěcen na podjáhna a v roce 1917 složil slavné sliby.⁵¹

Jelikož byl emauzský klášter před válkou z větší části německý a po válce německá část komunity odešla do jiných klášterů, začal v klášteře vládnout chaos. Proto požádal Klement o povolení z kláštera odejít. To mu bylo z Říma dovoleno, a tak pokračoval ve studiích v arcibiskupském semináři v Praze. Na jáhna byl vysvěcen v roce 1921 a na kněze o rok později, když mu bylo 32 let. Primici sloužil v kostele sv. Norberta ve Střešovicích.⁵²

Po vysvěcení začal působit ve Vejprnicích a Křimicích na Plzeňsku. Ve farnosti se mu dařilo a začal se stále více věnovat mládeži. Viděl v ní budoucnost národa a církve, se kterou bylo potřeba pečlivě pracovat zvláště v poválečné protikatolické době. Kupoval a rozdával dobré knihy a organizoval pašijové divadelní hry. V této době se poprvé dozvěděl o salesiánech a Donu Boskovi.

Po nějaké době byl povolán, aby sloužil v kostele Nejsvětější Trojice ve Spálené ulici v Praze. Také se stal tajemníkem Sdružení katolické mládeže (SKM), v jejímž čele nahradil P. Václava Chlumského.⁵³ Zde se potkal s Františkem Hlaváčem, který mu vylíčil osobní zkušenosti ze svého pobytu u salesiánů. Po tomto setkání se Klement vydal do Turína, aby osobně poznal salesiány. Vrátil se nadšen a začal intenzivněji bojovat o příchod salesiánů do českých zemí. Jeho činnost pro salesiánské dílo vyvrcholila shromážděním skupiny chlapců – zájemců o studium u salesiánů a jejich následným odjezdem do Perosy 11. prosince 1924.⁵⁴

Salesiánské dílo podporoval ještě nějakou dobu, ale tuto činnost značně utlumil po tom, co v roce 1926 znovu vstoupil do emauzského kláštera, kde znovu složil řeholní sliby. Při nich obdržel jméno Metoděj. Založil *Quatembrový* věstník, byl oblíbeným kazatelem a psal řadu článků. Jeho významným počinem bylo také založení ministrantské organizace Legio Angelica, které se věnoval 10 let.⁵⁵

---

⁵¹ REINSBERG, J. – SVOBODA, B.: *Legio Angelica a P. Method K. Klement OSB*, s. 74.

⁵² Tamtéž, s. 75.

⁵³ Tamtéž, s. 76.

⁵⁴ MED, O.: *Knihy víry*, s. 20-21, 25.

⁵⁵ REINSBERG, J. – SVOBODA, B.: *Legio Angelica a P. Method K. Klement OSB*, s. 76-78.

V roce 1929 byl poslán do břevnovského kláštera, kde se stal novicmistrem, v roce 1933 se vrátil zpět do Emauz. Od ledna 1938 pak působil jako spirituál v semináři v Českých Budějovicích. V roce 1940 začal působit jako farář na Sázavě, kde měl připravit půdu pro obnovu zdejšího kláštera. Avšak po zabrání emauzského kláštera nacisty v červenci 1941 byl i Klement nucen odejít do civilního zaměstnání – pracoval jako vychovatel ve Zdounkách. V roce 1945 se vrátil zpět na Sázavu a zde působil až do svého odchodu do důchodu v roce 1958. Jako důchodce vypomáhal v Praze, nejprve žil na faře v Praze ve Strašnicích a později v bytě u svého synovce. Zde 9. listopadu 1979 v nedožitých 90 letech umírá.⁵⁶

2.4 František Hlaváč

František Hlaváč se narodil 14. srpna 1903 v Bojanovicích u Sušice. Jeho kraj byl chudý, ale duchovně založený. V roce 1920, když byl žákem páté třídy sušické reálky se potkal s P. Václavem Chlumským ze Sdružení katolické mládeže. Ten ho nadchl pro Dona Boska a Hlaváč se ihned rozhodl, že se stane salesiánem. Stejně tak se rozhodlo více chlapců a P. Chlumský poslal nunciovi žádost o založení českého salesiánského díla. Odpověď však byla záporná a chlapci se rozptýlili.⁵⁷

Později se Hlaváč na základě dopisů slovenského bohoslovce Jána Hlubíka uveřejněných v časopisech tzv. *Papírové rodiny* dozvěděl o slovenském díle v Perose. Rozhodl se přihlásit a byl přijat. Tam absolvoval školní rok 1922/23. V následujícím školním roce pak nastoupil s dalšími osmi chlapci do Foglizza do noviciátu. Mezi nastupujícími do Foglizza byl i Štěpán Trochta. V listopadu 1923 ale dostal Hlaváč do rukou třesavku, byl z noviciátu propuštěn a vrátil se domů. Psal si s Trochtou a doufal, že se vrátí do noviciátu.⁵⁸

Doma se Hlaváč potkal s P. Klementem, který zrovna začínal agitovat pro salesiánské dílo. Hlaváč Klementa ještě více nadchnul pro dílo a domluvili další postup. Následně se vrátil do Itálie, aby znovu začal noviciát. Také předal hlavnímu představenému donu Rinaldimu prosbu o zřízení českého salesiánského díla. Ani tentokrát však nemohl ze zdravotních důvodů noviciát dokončit. Jelikož se ale nechtěl vzdát salesiánské myšlenky, nastoupil jako vrátný do střediska v San Benignu.⁵⁹

---

⁵⁶ REINSBERG, J. – SVOBODA, B.: *Legio Angelica a P. Method K. Klement OSB*, s. 78-86.

⁵⁷ PLANITA, J. M. – SVOBODA, M.: *František Hlaváč*, s. 1-2.

⁵⁸ Tamtéž, s. 2-3.

⁵⁹ Tamtéž, s. 3-4.

Po zřízení českého domu v Perose v roce 1924 Hlaváče poslali, aby byl s tamními chlapci a dělal jim překladatele. Po příjezdu P. Stuchlého na začátku roku 1925 pak s ním a klerikem Šebkem až do konce školního roku vedli výuku. Po dalším roce nastoupil Hlaváč konečně znovu do noviciátu a 18. září 1927 složil ve Villa Moglia první sliby a stal se koadjutorem – řeholním bratrem. O několik dnů později přichází do nového domu ve Fryštáku.⁶⁰

Ve Fryštáku byl Hlaváč nenápadnou, ale o to důležitější osobou. Byl zapálený pro salesiány a neobyčejně obětavý. Ve škole byl vyhlášený jako učitel matematiky, ale byl schopný zastat i jiné předměty. V lednu 1930 vyšlo první číslo českého salesiánského věstníku, který měl Hlaváč celý na starosti. Kromě výuky a práce na věstníku se věnoval oratoři, kde se staral o místní mládež.⁶¹ Po odchodu Trochty na další studia se Hlaváč stal pomocníkem P. Stuchlého v kanceláři. V dubnu 1934 pak byli spolu jako zástupci českého díla přítomni na svatořečení Dona Boska.⁶²

24. srpna 1936 se Hlaváč přestěhoval do nového salesiánského domu do Ostravy, kde probíhala výstavba kostela sv. Josefa. Hlavním důvodem bylo zvýšení propagace tohoto díla, a proto se sem přesunul i s redakcí věstníku. Vydávání věstníku však bylo roku 1941 zakázáno. Roku 1942 byl dům v Ostravě zabrán a Hlaváč se přestěhoval zpět do Fryštáku. Po zánoru i tohoto domu v roce 1943 se Hlaváč přesunul do komunity v Brně, kde dělal sekretáře inspektorovi salesiánů. V roce 1946 bylo obnoveno vydávání věstníku a v roce 1948 se pak i s nově zvoleným inspektorem P. Dvořákem přestěhoval do komunity v Praze.⁶³

V rámci Akce „K“ byl Hlaváč v noci z 13. na 14. dubna 1950 odvezen do internačního tábora a internován v Oseku. Jelikož byl Hlaváč zvyklý pracovat v kanceláři, nedělala mu místní těžká práce dobře a z důvodu zhoršení zdravotního stavu byl převezen do charitního domu na Moravci. Zde byli internováni nemocní a staří kněží a řeholníci. Internovaní měli omezený pohyb a byla kontrolována jejich korespondence. Na druhou stranu se zde pohromadě nacházeli mimořádné osobnosti tehdejší církve.⁶⁴

Roku 1954 musel Hlaváč opustit Moravec, protože se nezúčastnil voleb do národních výborů. Společně se salesiánem Josefem Planitou odjeli k Planitově matce do Hrábí u Bílé

---

⁶⁰ PLANITA, J. M. – SVOBODA, M.: *František Hlaváč*, s. 4-5.

⁶¹ Tamtéž, s. 6-7.

⁶² Tamtéž, s. 9.

⁶³ Tamtéž, s. 10-12.

⁶⁴ Tamtéž, s. 13-14.

Lhoty. V té době byli oba dva velmi nemocní. Hlaváč nedostával žádný důchod, a proto museli oba vyžít z Planitova důchodu a ze sociálního příspěvku Ligy proti tuberkulóze. Záhy se oba přestěhovali do Měníku do výminku známé matky Josefa Planity. Bydlení bylo velmi nuzné, ale Hlaváč zde měl možnost znovu pracovat s mládeží a překládat knihy. V roce 1957 zabavila Hlaváčovi a Planitovi StB psací stroj a salesiánskou literaturu. Planita byl odsouzen na dva roky vězení, ale nakonec byl propuštěn na amnestii na konci roku 1957. V čase, kdy byl Planita ve vězení, žil Hlaváč na faře v Drysicích u Vyškova u P. Augustina Navrátila. Poté se vrátil zpět do Měníku, zde se opět věnoval mládeži a překládání knih.⁶⁵

31. května 1969 se Hlaváč s Planitou přestěhovali do Cizkrajova, kde zakládají společně s P. Josefem Zerzánem komunitu. Hlaváčovo zdraví se nadále zhoršovalo, a proto byl poslán do plicního sanatoria v Humpolci, kde 16. června 1970 umírá.⁶⁶

---

⁶⁵ PLANITA, J. M. – SVOBODA, M.: *František Hlaváč*, s. 14-22.

⁶⁶ Tamtéž, s. 22-23.

3 Propagace českého salesiánského díla

Propagace salesiánského díla v českých zemích sestávala zpočátku především z článků publikovaných v různých časopisech, knih a přednáškové činnosti. S postupem času však stále rostla potřeba jediného oficiálního propagačního kanálu. Tím se stal v roce 1930 salesiánský věstník.

3.1 Propagace před vznikem oficiálního českého salesiánského věstníku

Don Bosco a jeho dílo bylo známo v českých zemích již před jeho smrtí (31. ledna 1888). První významnější propagace vznikla kolem Marie Riegrové, dcery Františka Palackého. Ta žila na zámku v Malči u Chotěboře, kde odebírala čísla francouzského věstníku salesiánského díla a další salesiánskou literaturu. Z tohoto prostředí vyšla roku 1882 knížečka *Dílo křesťanské lásky mezi mládeží opuštěnou*. Tu napsala Barbora Pazderníková a obsahuje stručný životopis Dona Boska, nástin jeho díla a jeden z jeho okružních listů. Roku 1885 pak vychází nové vydání s názvem *Apoštol opuštěné mládeže*. Dílo bylo značně přepracováno s důrazem na životopis Dona Boska. Obě díla byla propagačního charakteru a snažila se přimět čtenáře ke vstupu mezi salesiánské spolupracovníky a získání potřebných finančních prostředků.⁶⁷

Česká veřejnost pak byla dále seznámena s Donem Boskem v roce 1889, kdy v časopise *Vlast* vycházel na pokračování překlad jeho životopisu. Autorem francouzského originálu byl Don Boskův přítel Charles D'Espiney a překladatelem František Flekáček.⁶⁸

V dalším období vycházely o Donu Boskovi drobnější články v různých časopisech. Z významnějších jmenujme spis *Dílo Boskovo*, který vycházel v roce 1918 na pokračování v olomouckých *Vychovatelských listech*.⁶⁹

Propagace díla se stala ještě nutnější po založení českého díla v Perose. Čeští průkopníci potřebovali český tiskový materiál, aby mohl šířit povědomí o díle. P. Klement píše P. Stuchlému 30. listopadu 1925: „Čekal jsem stále na brožurky a boletino české (*Salesiánský věstník*) a nic nepřicházelo. Zašlete co nejdříve, co máte hotově natištěno (jen

---

⁶⁷ MED, O.: *Knihy víry*, s. 2-3.

⁶⁸ Tamtéž, s. 3.

⁶⁹ *Věstník českého salesiánského díla*, roč. 1935, s. 52.

aby to bylo správně česky). Rozeslání na adresy obstaráme v naší kanceláři mládeže. Adres máme dosti.⁷⁰ Žádný takový materiál ale neexistoval a v dané situaci českého díla nebyl nikdo ze salesiánů, kdo by se mohl tiskové propagaci systematicky věnovat.

Ke konci roku 1925 připravoval v Turíně ve svém volném čase Štěpán Trochta vydání dvanáctistránkové brožury *Kdo byl Don Bosko*. Pro tyto účely zařizoval vybavení místní tiskárny písmeny s českou diakritikou. Brožura kladla důraz na Sdružení salesiánských spolupracovníků a oznamovala vydávání českého salesiánského věstníku.⁷¹ Ten však stále ještě nevycházela. Představení zřejmě přemýšleli nad jeho vydáváním, ale vše překazila personální nouze a nemožnost vytvořit jeho redakci. Přednost tak dostala výchova svěřenců a propagace šla stranou.⁷²

Velká část propagace tak zůstávala přímo na samotných průkopnících P. Klementovi a Dr. Štanclovi. Ti přednášeli o Donu Boskovi a jeho díle a taktéž psali do časopisů, které měli k dispozici. P. Klement psal do periodik *Dorost* a *Jitro*. Dr. Štancl pak zejména do svého pedagogického časopisu *Rodina a škola* a navíc přispíval i do jiných, zejména moravských, katolických časopisů. Později se se svými články přidali salesiánští klerici a chlapci. Nejvíce jim pomohl výše zmíněný Štěpán Trochta, který ale, vzhledem ke svým povinnostem, trpěl velkým nedostatkem času. Dále lze zmínit klerika Josefa Šebka z Perosy, který taktéž přispíval do časopisů a Václava Vrtaníka z Kroměříže, který přeložil životopis Dominika Savia, salesiánského chovance zemřelého v pověsti svatosti.⁷³

Tlak na vydávání věstníku ale stále rostl. V lednu 1926 se P. Klement v dopise, který poslal po dvou nových chlapcích do Perosy, omlouvá, že neposílá potřebné finance, ale zároveň prosí o poslání nových propagačních materiálů: „*Důvěřuji ve Vaši víru a pomoc. Jen ty letáky a ten časopis brzo!*“⁷⁴

V březnu 1926 Dr. Štancl píše o rozbíhající se propagandě: „*Probudil jsem dosti zájem o salesiánské dílo svými články v novinách a časopisech. Rozeslali jsme a rozprodali 4 000 letáčků o díle Dona Boska.*“⁷⁵ Dále pokračuje, že i když je o salesiánech povědomí, tak se

---

⁷⁰ MED, O.: *Kniha víry*, s. 30.

⁷¹ Tamtéž, s. 31-32.

⁷² MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 1, s. 123-124.

⁷³ Tamtéž, s. 122-123.

⁷⁴ MED, O.: *Kniha víry*, s. 32.

⁷⁵ MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 1, s. 106.

stále nedaří budovat organizaci (především salesiánské spolupracovníky), která by je podporovala.

Dr. Štancl dále vydal v roce 1926 knihu *Dílo salesiánské – kus sociální práce katolické církve*.⁷⁶ Kniha byla vytištěna ve Štanclově působišti v Hranicích na Moravě a výtěžek z jejího prodeje byl věnován salesiánské komunitě v Perose. Obsahem bylo představení Dona Boska, salesiánské kongregace, její poslání a způsob její práce s mládeží. Cílem vydání knihy bylo připravení půdy pro příchod salesiánů do českých zemí, a proto se věnovala zejména pozitivním pedagogickým výsledkům kongregace.⁷⁷

Dalším propagátorem byl Dr. Hynek Dostál (1871-1943), kterého pro salesiánské dílo získal pravděpodobně Dr. Štancl, který se s ním osobně znal.⁷⁸ Šlo o českého rodáka žijícího v Americe, který redigoval časopis amerických Čechů *Hlas* a v něm psal o novém díle.⁷⁹ Byly zde publikovány články P. Stuchlého, Trochty, Šebka a dalších. Šlo o důležitou propagaci, protože od českých přistěhovalců v USA přicházelo velké množství finančních darů pro podporu nově vznikajícího díla.⁸⁰

3.2 Stručná historie vzniku a vydávání českého salesiánského věstníku

Jak píšeme výše, znalost Dona Boska a jeho díla přišla do českých zemí mimo jiné i prostřednictvím francouzského salesiánského věstníku. V průběhu času tak stále rostla poptávka po české obdobě, která by sloužila pro propagaci díla v Čechách a na Moravě. Zejména P. Klement se domáhal zaslání tohoto časopisu a z jeho dopisů můžeme usuzovat, že bral existenci tohoto časopisu jako hotovou věc. Cesta k jeho vzniku byla ale velmi složitá a trvala řadu let.

O vzniku českého salesiánského věstníku se poprvé začalo více mluvit v druhé polovině roku 1925. Jak nastiňujeme výše, byl to Trochta, kdo jednal s turínskými představenými o možnosti českého tisku v turínské salesiánské tiskárně. Uvažovalo se o tom, že by český věstník mohl vycházet jedenkrát za čtvrt roku. V této době ale nebyl

---

⁷⁶ ŠTANCL, Augustin: *Dílo salesiánské: kus sociální práce katolické církve*. Hranice: Snaha, 1926. 141 s.

⁷⁷ NĚMEC, V.: *Augustin Štancl*, s. 50.

⁷⁸ Tamtéž, s. 148-149.

⁷⁹ MED, O.: *Kniha víry*, s. 31.

⁸⁰ NĚMEC, V.: *Augustin Štancl*, s. 153.

nikdo, kdo by se mohl pravidelnému vydávání časopisu věnovat. Proto musel vznik časopisu počkat.⁸¹

Věstník začal definitivně vycházet až po příchodu salesiánů do Fryštáku. První číslo vyšlo v lednu 1930, tj. dva roky po založení ústavu ve Fryštáku. Oficiálně byl nazván *Bl. Jan Bosko* a jako nadtitulek byl uveden název *Věstník českého salesiánského díla*.⁸² Časopis byl nazván jménem čerstvě blahoslaveného z důvodu opatrnosti, aby časopis nevzbuzoval zbytečně velký zájem mimo jeho cílovou skupinu. Důvodem bylo čekání na schválení kongregace státem, které stále neproběhlo. Jelikož šlo o důležitou věc, nikdo nechtěl zbytečně provokovat úřady a dávat jim jakoukoliv záminku pro neudělení souhlasu. V tiráži byl jako odpovědný redaktor uveden P. Ignác Stuchlý, ale skutečným autorem byl salesiánský koadjutor František Hlaváč.⁸³

Hlaváč se věstníku ujal se svou pečlivostí a práce na něm se stala zároveň jeho zálibou. Sestavoval jeho obsah, dělal korektury a dohlížel na expedici. Lpěl na tom, aby čeština časopisu byla co nejlepší. Vytvořil si slovník výrazů specifických pro salesiánský svět. Byl za věstník zodpovědný od prvního čísla až do jeho zrušení.⁸⁴

V roce 1936 se zintenzivnila propagace prostřednictvím věstníku. Začal se stavět kostel v Ostravě a dům v Kobylisích. Z toho důvodu se redakce věstníku přesunula do Ostravy, aby se zefektivnilo jeho vydávání. V dalších letech přinášel věstník informace o stále rozrůstajícím se salesiánském díle a nových místech jeho působení.⁸⁵

Po začátku druhé světové války bylo v roce 1941 vydávání věstníku zakázáno. Tím byl znemožněn styk s dobrodinci, kteří pak neměli informace o salesiánském díle. Výsledkem byl výrazný pokles darů a nemožnost stavět nové domy a nutnost šetřit na všech místech.⁸⁶

První poválečné číslo vyšlo až v lednu 1947. Věstník nebylo možné obnovit ihned, protože nebyl dostatek papíru pro jeho tisk a doba byla nejistá. Redakce byla společně se sídlem inspektora salesiánů přesunuta do Brna a jeho vydávání opět zajišťoval Hlaváč. První obnovené číslo věstníku představovalo stav salesiánského díla po válce a plány do

---

⁸¹ MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 1, s. 123-124.

⁸² Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930.

⁸³ MED, O.: *Paměti P. I. Stuchlého*. Díl 2, s. 94.

⁸⁴ PLANITA, J. M. – SVOBODA, M.: *František Hlaváč*, s. 6.

⁸⁵ Tamtéž, s. 9-10.

⁸⁶ Tamtéž, s. 11.

budoucná. V únoru 1948 byla redakce společně s inspektorem znovu přesunuta, tentokrát do Prahy. Vydávání věstníku pak bylo ukončeno v dubnu 1950 z důvodu internace kněží a řeholníků, tedy i Hlaváče, a nucené likvidace řeholních řádů.⁸⁷

---

⁸⁷ PLANITA, J. M. – SVOBODA, M.: *František Hlaváč*, s. 12-13.

4 Analýza obsahu prvního ročníku věstníku

Po představení okolností vzniku českého salesiánského díla a související propagace se nyní zaměříme na podrobnou hloubkovou analýzu prvního ročníku salesiánského věstníku. Vzhledem k tomu, že se obsah časopisu v následujících letech příliš neměnil, lze si na základě této analýzy udělat poměrně věrnou představu o hlavních tématech řešených v rámci prvního desetiletí vydávání časopisu. Pro ilustraci uvádíme na konci kapitoly i stručné shrnutí vývoje časopisu v následujících letech.

4.1 Struktura a grafická podoba ročníku 1930

Salesiánský věstník byl v roce 1930 vydáván jako měsíčník pod hlavním názvem *Bl. Jan Bosko*.⁸⁸ Výjimkou jsou dvojčísla leden-únor a srpen-září. Číslo byla vydávána v rozsahu 16 stran, přičemž březnové číslo mělo pouze 8 stran a dvojčíslu srpen-září vyšlo v rozsahu 24 stran.

Všechna čísla ročníku mají stejnou titulní stranu, která se liší pouze uvedením měsíce vydání. Na titulní straně je uveden malý titulek *Věstník českého salesiánského díla*, následovaný velkým názvem *Bl. Jan Bosko*. Pod ním je obraz Dona Boska se svatozáří obklopený hlavami chlapců, kteří jej pozorují. Obraz je orámován velkým ozdobným ornamentem. Ve spodní části je vlevo uvedeno místo vydání *Fryšták u Holešova* a vpravo měsíc vydání, např. *Leden-únor 1930*.

Dále mají všechna čísla jednotnou tiráž, kde jsou uvedeny základní informace o časopise: „Vychází jednou měsíčně. Majitelem, vydavatelem a nakladatelem je Salesiánský ústav ve Fryštáku. Odpovědný redaktor P. Ignác Stuchlý. Tisknou Lidové závody tiskařské a nakladatelské, spol. s ruč. obm. v Olomouci. Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt a telegrafů v Brně, č. 6150/VI-1930.“

Články v časopise jsou rozděleny do čtyř hlavních kategorií: články představující Dona Boska, salesiány a jejich dílo, misionářské články, články ze salesiánského světa a zprávy z ústavů. Články z misí se objevují poprvé v březnovém vydání. Číslo začíná obvykle články o Donu Boskovi a salesiánech, pokračuje misiemi, v některých číslech následovanými příběhem ze života zajímavé osobnosti a na konci jsou uvedeny zprávy ze světa a ústavů.

---

⁸⁸ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930.

Čísla mají stejnou grafickou úpravu a jsou vydána černobílým tiskem. Font článků je jednotný, pouze rozsáhlejší články a pravidelné rubriky se zprávami ze salesiánských ústavů a ze světa jsou z důvodu úspory místa tištěny menším písmem. Citáty osobností, přímá oslovení čtenáře autorem a články, kde se autor snaží cíleně apelovat na čtenáře jsou vytištěna kurzívou. Časté jsou ilustrační fotografie u článků a v šesti číslech je využita prostřední dvoustrana pro publikaci velké fotografie.

4.2 Obsah jednotlivých čísel ročníku 1930

Nyní představíme jednotlivá čísla ročníku a provedeme reflexi jejich obsahu. Čtenář tak získá představu o řešených tématech, která shrnujeme v následující části.

4.2.1 Leden-únor

První číslo věstníku začíná citací z encykliky papeže Pia XI. *Quinquagesimo Ante*⁸⁹ z prosince 1929.⁹⁰ Papež se zde vyznává ze své radosti a obdivu k čerstvě blahoslavenému Janu Boskovi, kterého jako mladý kněz potkal. Představuje ho zde jako zachránce mládeže, zakladatele ústavů, škol a jako původce mnoha misionářů. Podtrhuje zde, že Don Bosco toto konal v době, kdy toho bylo nejvíce potřeba.

Následuje článek s titulem *Našim spolupracovníkům a dobrodincům*.⁹¹ Je zde opět citován Pius XI., kde vyzdvihuje Boskovu starost o záchranu duší podle hesla „Dej mi duše a ostatní si vezmi“. Spásu duší pak dal papež salesiánům jako program po Boskově blahořečení. Tím chtěli pokračovat i salesiáni v českých zemích. Dále autor děkuje mnoha dobrodincům českého salesiánského díla, zejména olomouckému arcibiskupovi Leopoldu Prečanovi a Dr. Štanclovi.

Další článek s názvem *Bl. Jan Bosko a sv. František Saleský*⁹² je rozdělen do tří částí. V první je zdůrazněno, že aby mohl člověk dávat lásku, musí ji mít ve svém srdci. Don Bosco má být vzorem pro všechny salesiány a spolupracovníky. On sám měl také své vzory, především sv. Františka Saleského, který vynikal klidem a vlídností. Don Bosco si jej zvolil jako patrona své činnosti mimo jiné proto, že tyto ctnosti jsou velmi důležité při práci s mládeží. V druhé části je pak rozvedena laskavost jako ctnost, kterou Don Bosco oplýval. V poslední části se pak píše o chlapcích, kteří navštěvovali Don Boskovu oratoř.

---

⁸⁹ Ve Věstníku uvedena jako „*Quinquagesimo Anno*“.

⁹⁰ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 2.

⁹¹ Tamtéž, s. 3-4.

⁹² Tamtéž, s. 4-6.

Ti zde zůstávali v práci a chudobě díky vlídnosti, kterou oplýval. Ta byla daleko důležitější než hmotné bohatství. Dále je zdůrazněno, že Don Bosco se musel vlídnosti a laskavosti stále učit. Byl původem prudké povahy, kterou musel stále překonávat. Článek končí tím, že Don Bosco dosáhl svých vítězství díky tomu, že se dokázal přiblížit ke sv. Františku Saleskému.

Číslo pokračuje přiblížením velkolepých oslav u příležitosti blahoslavení Jana Boska.⁹³ Jsou zde otisknuty tři velké fotografie z průběhu oslav zobrazující osvětlenou baziliku Panny Marie Pomocnice v Turíně, skupinu biskupů čekajících na průvod a urnu s ostatky Jana Boska. Autor v článku vyzdvihuje velkolepost těchto oslav a množství zúčastněných. Popisuje průběh oslav v Turíně, Vídni, Londýně a Buenos Aires. Zároveň podotýká, že skromné oslavy proběhly i ve Fryštáku.

Následuje přetisk článku od P. Rosy *Vychovatelské poslání církve a blahořečení Jana Boska*.⁹⁴ Ukazuje, jak Don Bosco dokázal z nuzných poměrů vybudovat „*Zbožnou společnost Františka Saleského*“, která v době vydání čítala mj. osm tisíc salesiánů a šest set domů po celém světě. Je zde uvedena spousta čísel ukazujících na rozměr díla. Dále je vyzdvihnuta důležitost salesiánských misí a velký rozsah salesiánské vychovatelské činnosti. Je představeno sdružení salesiánských spolupracovníků, které pomáhá salesiánům v jejich díle, je podobné třetím řádům a jehož tiskovým orgánem je *Salesiánský věstník*. Ten v době vydání vycházel v 350 tisících výtiscích měsíčně v devíti jazycích a byl distribuován zdarma. V článku jsou dále zmíněny *Dcery Marie Pomocnice*, jako ženská odnož salesiánského díla. Autor obdivuje rozsah a význam salesiánského díla a blahořečení Dona Boska chápe jako potvrzení jeho vychovatelského úsilí. Nakonec pak shrnuje vývoj salesiánského díla od počátků až po současnost. Zdůrazňuje, že v Donu Boskovi dostal apoštolát církve mezi mládeží uspořádání a řád.

Další článek se pak věnuje dění ve fryštáckém ústavě.⁹⁵ Na začátku školního roku 1929/1930 měl ústav 110 chovanců. Hned na začátku školního roku proběhla duchovní obnova a vzápětí oslava jubilea sv. Václava. Dále je popsána návštěva dobrodince Dr. Dostála, který přijel do Československa. Zároveň je zde otisknuta fotografie obyvatelů ústavu s tímto hostem. Největší část článku je pak věnována popisu oslav blahoslavení Jana Boska, které začaly 5. prosince 1929. Je zdůrazněna velká účast věřících, množství

---

⁹³ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 7-10.

⁹⁴ Tamtéž, s. 10-13.

⁹⁵ Tamtéž, s. 13-15.

svátostí smíření a podávání Těla Páně. Oslav se zúčastnil i olomoucký biskup Mons. Jan Stavěl, který poděkoval všem dobrodincům díla a P. Ignáci Stuchlému, jenž v těch dnech slavil své šedesátiny. Chovanci vystoupili s divadelním a hudebním představením.

Číslo věstníku končí krátkými zprávami ze salesiánského světa a výzvou ke spolupráci.⁹⁶ Autor zde zmiňuje, co to znamená spolupracovat s Donem Boskem. Zmiňuje především starost o spásu duší a duchovní i hmotnou pomoc salesiánskému dílu. Vyzývá k rozšiřování věstníku, k zapsání ke salesiánským spolupracovníkům a k účasti na díle.

Reflexe čísla

Jak uvádíme výše, začátek vydávání českého salesiánského věstníku byl netrpělivě očekáván. Časopis měl sloužit jako informační kanál pro získávání nových dobrodinců a také pro informování stávajících. Zároveň šlo o typ odměny pro dobrodince.

První číslo se snaží ukázat na velikost salesiánského díla. V místních podmínkách to nebylo příliš možné, protože v době začátku vydávání byl v českých zemích pouze jeden ústav se 110 chovanci. Ve světě ale byla situace opačná. Salesiánů již bylo mnoho a jejich sympatizantem byl i samotný papež. Autor toho využívá a zaměřuje svoji pozornost na zahraničí. V jednotlivých článcích ukazuje význam díla a jeho úspěchy připisuje Boží Prozřetelnosti.

V atmosféře doby akcentuje především salesiánskou výchovu ke mravnosti a ke katolické nauce. Neopomene uvést množství přijatých svátostí smíření a Těla Kristova. Je evidentní, že cílem časopisu je mobilizovat katolické křesťany, kteří prostřednictvím salesiánů pomohou k záchraně současné mládeže. Autor se snaží čtenáře přesvědčit, že je jejich povinností salesiánům pomoci. Pro současné dobrodince je to zároveň potvrzením toho, že konají dobrou věc.

4.2.2 Březen

První březnový článek se věnuje Don Boskovu heslu „Dej mi duše!“⁹⁷ Ukazuje, že šlo o jeho prioritu, které podřizoval vše ve svém životě. Svým chovancům zdůrazňoval, že v životě nejvíce záleží na tom, aby dosáhli spásení své duše a při každé příležitosti se k tomuto tématu vracel. Stejně tak prosil i dospělé, aby se modlili za spásu jeho duše a také

---

⁹⁶ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 16.

⁹⁷ Tamtéž, s. 18-19.

jim na svém příkladu ukazoval, že se mají snažit zachránit i svou duši. Na závěr článku je citován Pius XI., který vyzdvihuje Don Boskovu péči o duše a vyzývá k jeho následování.

Další článek informuje o zahájení jednání o potvrzení hrdinských ctností Dominika Savia.⁹⁸ Následuje charakteristika jeho ctnostného života a stručný životopis. Je vyslovena prosba, aby se budoucí blahoslavený stal ochráncem a patronem mládeže. Jako poznámka pod čarou je inzerován Saviův životopis, který napsal Don Bosco a jenž byl k dispozici v českém překladu v salesiánském ústavu ve Fryštáku.

Na dalších dvou stranách je reprodukována velká fotografie zachycující Don Boskovu urnu vracející se do baziliky Panny Marie Pomocnice v Turíně.⁹⁹ Pod fotografií je citován Pius XI., který zdůrazňuje, že Don Bosco, jenž celým svým životem vyznal Boha před lidmi, je nyní uznáván Bohem před celým světem.

Následuje článek o ústavu ve Fryštáku, který rekapituluje jeho činnost po necelých třech letech od založení.¹⁰⁰ Na začátku je uveden seznam slavných hostů, kteří ústav navštívili. Šlo o olomouckého arcibiskupa Leopolda Prečana, primase polského a druhého salesiánského kardinála Augustina Hlonda, světícího biskupa olomouckého Jana Stavěla a dobrodince Hynka Dostála. Dále je představeno městečko Fryšták jako příjemné místo v blízkosti dvou poutních míst – sv. Hostýna a Štípy. Článek pokračuje představením samotného ústavu. Začíná budovou, ve které dříve sídlila fryštácká škola a poté školské sestry III. řádu sv. Františka. Ta je také zobrazena na fotografii. Následně pojednává o prvořadém cíli ústavu. Tím bylo vychovat co nejvíce salesiánů kněží a koadjutorů, kteří by se dále věnovali zejména chudé mládeži. Je popsán výukový plán budoucího salesiána kněze – nižší gymnázium, noviciát, vyšší gymnázium, asistence a bohosloví, následované dalším odborným studiem. Nakonec je představena oratoř pro místní mládež – ta má zabavit chlapce v jejich volném čase, a především je vést k Bohu. Je kladen důraz na divadelní představení, která se konají v neděli. Toho se směli zúčastnit pouze chlapci, kteří byli ten den na mši svaté. Touto formou odměny tak byli motivováni k duchovnímu životu.

Na závěr čísla jsou uvedeny zprávy ze salesiánského světa.¹⁰¹ Píše se zde o 174 nových salesiánských misionářích, dvou nových salesiánských zemích – Maroku a Švédsku,

---

⁹⁸ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 19.

⁹⁹ Tamtéž, s. 20-21.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 22-24.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 24.

stavbě kostela v Bogotě a úmrtí dona Jana Francesii, který patřil k první skupině Don Boskových chlapců.

Reflexe čísla

Březnové číslo má pouze 8 stran a je tedy nejkratším z celého ročníku. Hlavním poselstvím je Don Boskova starost o spásu duší jako nejdůležitějším úkolu na tomto světě. Tento úkol také převzali všichni jeho následovníci a autor potvrzuje naléhavost tohoto úkolu citací papeže. Zároveň pomocí procesu blahořečení Dominika Savia ukazuje, že Don Boskovy výchovné metody vedou skutečně k cíli.

Druhým bodem čísla je podrobné představení salesiánské činnosti ve Fryštáku. Autor se zde vyjmenováním vzácných hostů snaží ohromit čtenáře a zdůrazňuje tak výjimečnou důležitost tohoto díla. I když je jeho hlavní cílem vychovávat nové salesiány, ukazuje zde, že se salesiáni věnují i místní mládeži zcela v Don Boskově duchu. Tím spojuje české dílo s mezinárodním.

4.2.3 Duben

První článek *Boskovo tajemství* prozrazuje zdroj Don Boskovy duševní síly.¹⁰² Byla jím úcta ke svátostnému Ježíši a pobožnost k Panně Marii Pomocnici křesťanů. Tito se mu často zjevovali ve viděních – snech. Don Bosco říkal, že i v nejsmutnějších dobách nás přivedou ke spáse. Všechny proto povzbuzoval k pobožnosti k Panně Marii Pomocnici a častému svatému přijímání. Přestože žil v době antiklerikalismu, dokázal naučit chovance pravé zbožnosti. Ke svátostem nikoho nenutil, ale povzbuzoval k jejich častému přijímání. Pod článkem je zarámována informace, že svátek bl. Jana Boska se bude slavit 26. dubna.

Následuje článek prof. Bedřicha Vaška z Cyrilometodějské teologické fakulty v Olomouci.¹⁰³ Ten popisuje Don Boskovu duši lyrickým jazykem jako zázrak podobající se rozkvetlé louce. Svou duší objímal vše a miloval Boha a církev. Také miloval vlast, mládež a celé lidstvo. Při tom všem dokázal mít dost lásky i pro každého jednotlivce. Don Bosco žil v naprosté chudobě, ale také dokázal živit spoustu lidí a vybudovat nákladné ústavy a chrámy. Snažil se o rozsáhlé dílo, aby mohl spasit co nejvíce duší. Proto posílal řeholníky do co nejvíce míst. Don Bosco si vážil minulosti, počítal s přítomností a dokázal se připravit na nenadálou budoucnost. Také měl nepřemožitelnou naději, která mu

---

¹⁰² Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 26-27.

¹⁰³ Tamtéž, s. 28-30.

umožňovala vykonat nadlidské dílo. Vše konal klidně a bral jako Boží vůli. Slovy kardinála Alimondy pak Vašek uzavírá, že Don Boskova duše je nebem.

Článek s názvem *Katoličtí rodičové!* vybízí k výchově dětí podle Don Boskových zásad.¹⁰⁴ Při této výchově se, jak píše autor článku, z mnohých stanou kněží a řeholníci a budou velkým darem pro své rodiče. Děti se pak budou za své rodiče modlit, stejně jako o to prosila sv. Monika, matka sv. Augustina. Kněží a řeholnice budou moci obrátit království ďáblovu, působící v současném světě, na království Kristovo. Následuje výzva k výchově a vysílání misionářů do cizích zemí, tak jak se dělo v minulosti.

Navazuje článek s informacemi o rozvoji salesiánských misíí.¹⁰⁵ Ty zahájil sám Don Bosco v roce 1875, kdy vyslal první misionáře do Argentiny. Konal tak proto, že chtěl získat co nejvíce duší pro evangelium. V době vydání časopisu existovalo 17 salesiánských misíí se 650 misijními stanicemi. Je zdůrazněn obrovský nárůst misíí a zároveň jejich stálá nedostatečnost. Článek končí výzvou k modlitební a finanční podpoře misíí.

Další článek je dílem spisovatele Jana Joergensena.¹⁰⁶ Popisuje zde návštěvu Becchi, Don Boskova rodiště a důležitých míst jeho života. V poznámce je pak uveden krátký Joergensonův životopis. Ten je zde představen jako člověk tíhnoucí k panteismu a naturalismu, který nakonec konvertoval ke křesťanství. Cestoval po celém světě a mimo jiné napsal i o Donu Boskovi.

Následuje celostránková fotografie prvního salesiánského misionáře kardinála Jana Cagliera.¹⁰⁷ Pod ní je uveden jeho krátký životopis, jak se z mladého návštěvníka oratoře stal postupně knězem, misionářem, biskupem a nakonec kardinálem.

Článek s nadpisem *Misionářský život v Patagonii* je složen z několika krátkých příběhů o Caglierovi, které představují život v misiích.¹⁰⁸ První popisuje nedostatečnou infrastrukturu a nedostatek vody, kdy byli misionáři nuceni chodit na daleké cesty a pít vodu z kaluží. Díky pomoci Boží se jim nic nestalo. Dále je na biskupském sídle ukázáno, v jaké chudobě misionáři a místní lidé žili. Misionáři ale byli šťastni, protože zde byli z Boží vůle. V další části je citován Cagliero, jak místním obyvatelům popisoval Evropu. Mluvil o její monumentalitě a velké křesťanské rodině vedené papežem. Nad tím vším je Bůh, který poslal na svět svého Syna. Ke konci článku je uveden příběh o náčelníkovi –

---

¹⁰⁴ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 30.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 31.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 32-33.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 34.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 35-38.

kačikovi Namuncurovi, kterého Cagliero v 86 letech s celou rodinou pokřtil. Ten pak vyjádřil přání být pohřben jako křesťan. Cagliero posvětil hřbitov a rozloučil se s ním jako s bratrem. Autor píše, že díky svému jednání byl Cagliero obdivován i protestanty.

Dále se časopis věnuje salesiánskému dílu na Slovensku.¹⁰⁹ To začalo u mariánského poutního místa v Šaštíňě. Autor krátce zmiňuje původ tohoto místa a poskytuje stručnou informaci o zdejší díle. Salesiáni zde působili od 8. září 1924 a v době vydání časopisu měli 96 chovanců.

Poslední strana čísla se věnuje stručným zprávám z fryštáckého ústavu a salesiánského světa.¹¹⁰ Nejprve nastiňuje průběh vánočních svátků v ústavu. Chovanci nejezdili domů, ale slavili Vánoce pohromadě. Dále je zmíněna oslava svátku sv. Františka Saleského a osmdesátých narozenin prezidenta T. G. Masaryka. Ve zprávách ze světa je popsána mučednická smrt Mons. Aloise Versiglii, apoštolského vikáře a biskupa v Shiu-Chow v Číně. Ten byl spolu se svými druhy přepaden piráty a zavražděn.

Reflexe čísla

V tomto čísle se autor věnuje nejprve duchovním aspektům Don Boskova díla. Snaží se čtenáře přesvědčit, že nejdůležitějším zdrojem pro jeho činnost byla důvěra k Panně Marii a časté přijímání svátostného Ježíše. Současný zkažený svět je podle autora způsoben lehkomyšlným zanedbáváním svátostí. Na základě síly Don Boskova díla se snaží motivovat čtenáře k jeho následování a pravidelnému přijímání svátostí. To je podtrženo lyrickým vykreslením Don Boskovy duše žíznící po duších v článku prof. Vaška.

Ihned po tomto úvodu následuje výzva rodičům, že jedinou možností, jak zachránit náš zkažený svět, je vychovávat z dětí nové kněze a řeholníky. Jelikož se to Donu Boskovi pomocí jeho výchovy velmi dařilo, můžeme mezi řádky číst, že se autor snaží přimět rodiče, aby poslali své chlapce do salesiánského ústavu, a tím zachránili svět a získali své budoucí přímluvce. Nejvyšší metou a vzorem by měli být pro děti misionáři, kteří hlásají evangelium v cizích zemích.

Druhá část se pak z velké části věnuje misiím. Autor nejprve ukazuje, jak zoufale mnoho nových misionářů je potřeba pro evangelizaci celého světa. Následujícími dobrodružnými příběhy ze života misionářů představuje jejich statečnost a snaží se ve čtenáři probudit touhu žít také tímto způsobem života. Když cituje autor kardinála

---

¹⁰⁹ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 39.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 40.

Cagliari, který představuje kačikovi katolickou církev jako rodinu, snaží se také ve čtenáři vzbudit pocit odpovědnosti. Pokud na druhé straně světa očekávají, že je přijmeme do církve jako do rodiny, měli bychom se i my takto chovat.

4.2.4 Květen

Květnové číslo začíná článkem *Maria Pomocnice a blahoslavený Jan Bosko*.¹¹¹ Tajemná Paní provázela Dona Boska v jeho snech a on z nich čerpal inspiraci pro své dílo. V jednom snu mu ukázala velký chrám. Ten pak začal Don Bosco skutečně budovat v roce 1865 a zasvětil jej Panně Marii Pomocnici. Její obraz vévodí chrámu a jeho reprodukce je vytištěna vedle článku. Ačkoliv Don Bosco neměl na stavbu žádné peníze, práce mohly stále pokračovat díky neustále přicházejícím darům. Lidé těmito dary děkovali za dosažené milosti. Autor pak líčí jeden z příkladů zázračné milosti, kdy byl uzdraven zámožný pán, který věnoval na stavbu chrámu 3000 lir. Chrám se stal oblíbenou svatyní a je v něm také pohřben Jan Bosco.

Autor dále vysvětluje, proč Don Bosco zvolil mariánský titul Pomocnice. Je to kvůli tomu, že tento titul v sobě zahrnuje i všechny ostatní a zároveň vyžaduje naši spolupráci. Zdůrazňuje, že Maria neopustila nikoho, kdo ji prosil o pomoc. Pokračuje tím, že Don Bosco vždy doporučoval projevovat štědrost vůči mládeži pro získání větší přízně Pomocnice. Autor končí výzvou k podporování salesiánského díla, které se stará o mládež.

V dalším článku *Čím byl blahoslavený Jan Bosko*¹¹² nejprve zmiňuje, že Don Bosco pocházel z chudých poměrů a staral se zejména o duše. Následně poskytuje několik jeho charakteristik. Tvrdí, že předešel dobu, byl zakladatelem řeholních rodin, vzorem vychovatele, apoštolem, světcem a vzorem pro všechny bez rozdílu. Autor zdůrazňuje, abychom hledali dokonalost v maličkostech všedního života.

Článek *Malý apoštol*¹¹³ vykresluje počátek Don Boskova působení v dětství. Od různých artistů odpozoval jejich představení a sám začal předvádět různá artistická vystoupení. Na rozdíl od ostatních se ale před a v přestávkách mezi vystoupením pomodlil či zopakoval kázání, které ten den slyšel v kostele. Kdo chtěl vidět jeho vystoupení, musel se přidat k modlitbě. Tak již od mládí duchovně působil na své okolí. Zároveň si Don Bosco stěžoval na to, že v jeho době byli kněží přísní a nechtěli se bavit s dětmi. Kvůli tomu si

---

¹¹¹ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 42-44.

¹¹² Tamtéž, s. 45-46.

¹¹³ Tamtéž, s. 46-48.

předse vzal, že stane-li se knězem, bude se věnovat dětem a mládeži. Součástí článku je také obrázek znázorňující Jeníka Boska při svém vystoupení.

Následující článek *U zřídla*¹¹⁴ je opět od spisovatele Jana Joergensena. Ten zde barvitě popisuje svoji návštěvu v hlavním sídle salesiánů ve Valdoccu v Turíně. Klade důraz zejména na život oratoře a celkový radostný duch hochů i salesiánů.

Dále pokračuje číslo *Slovy našeho Otce*¹¹⁵. Jsou zde uvedeny dvě Don Boskovy myšlenky. V první vysvětluje, jak se máme chovat k hochům se známkami k povolání ke kněžství. Máme je bránit od všech negativních vlivů a vést je k časté zpovědi a sv. přijímání, aby si zachovali své povolání. V druhé vybízí k tomu, abychom již od mládí sloužili Bohu, a tak měli vždy veselé a spokojené srdce.

Článek *Mezi Kivary v Ecuadoru* popisuje rozhovor mezi misionářem salesiánem a domorodým Kivarem.¹¹⁶ Líčí se zde pověrčivost a mstivost domorodců. Misionář se snaží poukázat na nesprávnost msty a pověrčivosti. Také představuje křesťanského Boha a posmrtný odchod do nebe či pekla podle chování každého člověka. Autor představuje Kivary jako domorodce, kteří jsou schopni podlehnout jakékoliv pověře. Je zde také přiložena jedna fotografie Kivara.

V pravidelné rubrice *Ze salesiánského světa*¹¹⁷ popisuje autor cestu indiánů z Taracúa do Manaus, kde probíhaly oslavy blahoslavení Dona Boska. Salesiáni přicestovali s 30 mladými indiány do města a ti tak měli poprvé možnost na vlastní oči vidět civilizaci.

Následuje článek o druhém salesiánském působišti na Slovensku – *Sv. Benediku*¹¹⁸, kde salesiáni otevřeli svůj noviciát. Autor zde popisuje zdejší krásnou krajinu, historii zdejšího kláštera a slavnost oblékání noviců do řeholního roucha.

Konec čísla tvoří zprávy o *životě ve fryštáckém ústavě*.¹¹⁹ Nejprve jsou popsány oslavy padesátých narozenin fryštáckého faráře P. Jan Kubína. Autor zde vyzdvihuje jeho přínos pro salesiánské dílo a děkuje za jeho pastýřské vedení. Druhá část se věnuje oslavám svátku sv. Josefa, vzoru řeholního života, a předcházejícím měsíčním přípravám. Zároveň je zde vyslovena modlitba za spásu Ruska, kde probíhalo pronásledování křesťanů.

---

¹¹⁴ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 49-50.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 50.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 51-54.

¹¹⁷ Tamtéž, s. 54.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 55.

¹¹⁹ Tamtéž, s. 55-56.

Reflexe čísla

Na rozdíl od dubnového se toto číslo nesnaží tolik apelovat na cit čtenáře. Nepíše se zde tolik o zkaženém světě a nutnosti jeho záchranu. Namísto toho se snaží co nejvíce představit Dona Boska a jeho důvěru v Boha a Pannu Marii. Je zde patrný odklon od abstraktního vedení mladého člověka k Bohu ke konkrétním vychovatelským činnostem, kterými Don Bosco působil. I zprávy z misí tu nejsou popsány dobrodružným stylem, ale spíše jde o popis konkrétních reálií. Téměř celé číslo tedy více inspiruje než apeluje. Jedinou výjimkou je zde zpráva o Rusku, která je vložena do zprávy o životě ve fryštáckém ústavě, v níž zaznívá apel na modlitbu za záchranu Ruska.

4.2.5 Červen

V prvním červnovém článku *Pius XI. a blah. Jan Bosko*¹²⁰ představuje autor čtenáři úctu Svatého otce k blahoslavenému. Navazuje zde na první lednový článek a opakuje, že Pius XI. Dona Boska osobně znal a obdivoval jej. Zvláště zdůrazňuje papežův obdiv k Don Boskovu klidu, se kterým procházel všechny své zkoušky. Cituje zde několik úryvků z papežových promluv, kde dává Dona Boska za příklad a vyprošuje jeho přímluvu. Pro ilustraci je článek doplněn obrazem papeže a fotografií, kde papež uctívá ostatky Jana Boska.

Další článek pojednává o *Prvním snu blah. Jana Boska*.¹²¹ Nejprve je Don Bosco představen jako pracovitý člověk, který ve svých snech viděl, jak má postupovat do budoucna. Následuje citace snu, který sám Don Bosco sepsal a ve kterém obdržel své povolání. Autor píše, že Don Bosco snům zpočátku nerozuměl, ale pochopil je až během své práce s mládeží a pod ochranou Panny Marie. Ke článku je přiložena fotografie znázorňující scénu z tohoto snu.

Článek *Matka Markéta*¹²² vyšel jako reakce na odhalení pamětní desky Don Boskově matce. Je zde vykreslena jako zbožná žena, která i přes všechny životní obtíže vedla vždy své syny k víře v Boha. Dokázala je vychovávat s úsměvem, aniž by užívala tělesných trestů. Autor zde uvádí řadu situací z jejího života, které to potvrzují.

---

¹²⁰ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 58-59.

¹²¹ Tamtéž, s. 60-62.

¹²² Tamtéž, s. 63-65.

Následuje krátký Don Boskův citát vyzdvihující častou návštěvu Nejsvětější svátosti jako nutný prostředek pro boj s ďáblem.

V článku *Misie mezi Borory*¹²³ se vypráví o úspěšné salesiánské misii v Brazílii v osadě Tereza Kristina. Tuto osadu založila místní vláda a šlo o pokus, jak zabránit pomstě místních domorodců na civilizovaném obyvatelstvu. Vládě se tento cíl nedařil, a tak sem povolala misionáře. Ti si domorodce získali a v době vydání časopisu byla celá kolonie křesťanská.

Bezprostředně navazuje článek *Náčelník Major*¹²⁴ o bororském náčelníkovi, který měl velký vliv na své soukmenovce. Misionářům velmi důvěřoval a dovolil svému synovi s nimi cestovat do Evropy. Po synových evropských zkušenostech se i sám nechal pokřtít. Když pak náčelníkovi synové tragicky zahynuli, dlouhý čas smutnil. Po nějaké době ale přišel za misionáři a vyprávěl jim o tom, jak viděl své syny radostné a oblečeny do bílých šatů. Na základě tohoto příběhu autor upozorňuje, že všude po světě je vražděno velké množství dětí a vybízí k jejich záchraně.

Po článku následuje několik zpráv ze *salesiánského světa*. Je zmíněno odhalení Don Boskovy busty v Buenos Aires, pojmenování jednoho argentinského nádraží jménem Don Bosco a předání spisů o pověsti, o svatosti a zázracích Michaela Ruy do Říma.

Další článek *První svátek blahoslaveného Jana Boska*¹²⁵ přibližuje velké oslavy probíhající v Turíně. Těch se zúčastnilo velké množství lidí, mimo jiné i kardinál Hlond z Polska, který v roce 1928 navštívil i fryštácký ústav. Hlavní představený Filip Rinaldi při této příležitosti předal hraběti Rebaudengovi řád od Svatého otce, který mu propůjčil za velkou finanční podporu salesiánských misí a vzdělávání nových misionářů.

Článek *Život ve fryštáckém ústavě*¹²⁶ pokračuje popisem průběhu oslav ve Fryštáku. Je zde vyzdvihnut Dr. Štancl, který kázal a přednášel o Don Boskově díle a životě. Na oslavy pak navazovaly třídní exercicie, které vedli slovenští salesiáni. Druhá část článku se následně věnuje salesiánskému divadlu, které Don Bosco považoval za důležitý prostředek pro výchovu mládeže. Autor zde vyjmenovává, jak má takové divadlo podle Dona Boska vypadat a připojuje seznam her, které hráli ve Fryštáku. Ke článku jsou

---

¹²³ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 66.

¹²⁴ Tamtéž, s. 67-68.

¹²⁵ Tamtéž, s. 69.

¹²⁶ Tamtéž, s. 70-71.

připojeny dvě fotografie. První zobrazuje fryštský oltář s obrazem J. Boska a na druhé jsou zachyceni chovanci v kostýmech jedné z divadelních her.

Poslední strana tohoto čísla věstníku podrobně představuje program salesiánského ústavu ve Fryštáku.¹²⁷ Cílem prvního ústavu v českých zemích byla výchova co největšího množství nových salesiánů. Výchova se děla podle zásad Dona Boska a studium bylo organizováno programem státních gymnázií. Přijímání byli pouze žáci, kteří se chtěli stát salesiány, kteří neměli žádnou fyzickou vadu, byli mravní, nábožensky založení a měli chuť do studia.

Reflexe čísla

Toto číslo se věnuje především Janu Boskovi, jeho životu a dílu. Autor nejprve vyzdvihuje jeho významnost citováním Svatého otce. Touto autoritou chce čtenáře přesvědčit, že jde o důležitého světce, kterého je nutné znát, následovat a podporovat jeho dílo. Dále se popisem Don Boskova prvního snu snaží přesvědčit čtenáře, že jeho povolání a dílo bylo řízeno zázračným způsobem. Na druhou stranu ale přiblížením života jeho matky ukazuje, že Don Boskův život měl dobrý pozemský základ a byla to ona, která připravovala půdu pro jeho povolání a podporovala jej v něm.

Popis Don Boskova života je krátce přerušen dvěma články věnujícím se misiím. Autor zde popisuje, jak mohou být i v bezvýchodných situacích úspěšné. Vzápětí ale obrací list a věnuje se vraždění dětí. Toto navázání je relativně násilné, ale ukazuje, o co jde autorovi především. Připomíná čtenáři, že vraždění dětí je vražděním dětských duší a apeluje na něj, aby mu jich bylo líto a pomohl k jejich záchraně.

Autor pak pokračuje v popisu významnosti Don Boskova díla. Ukazuje to na velikosti oslav jeho svátku a na významných osobnostech, které cestovaly i z velké dálky, aby se zúčastnily těchto oslav. Když pak autor popisuje divadlo, nejde mu o divadlo samotné, ale o popis mimořádné Don Boskovy pedagogiky a toho, že vždy myslel na duše mladých. Zábavná činnost byla jen prostředkem, ale nikdy ne cílem jeho snažení.

4.2.6 Červenec

Červencové číslo začíná seriálem *Salesián*¹²⁸, přičemž jde o první díl ze tří. Autor zde nejprve vysvětluje původ pojmenování kongregace ve sv. Františku Saleském. Don Bosco chtěl dát tohoto světce salesiánům za vzor především pro jeho lásku a mírnost a tento

---

¹²⁷ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 72.

¹²⁸ Tamtéž, s. 74.

název jim ho měl stále připomínat. Další část článku se věnuje počátkům Don Boskovy činnosti v Turíně. Problematickou mládež, se kterou se setkával rozdělil do tří skupin – hmotně zanedbanou, mravně zanedbanou a mládež zanedbanou z donucení. Těmto skupinám se chtěl věnovat.

Následují dvě Don Boskovy myšlenky. V první povzbuzuje, abychom mysleli na nebe a peklo již od mládí. Máme sice přemýšlet o trestech pekla, ale zároveň žít v radosti nebe. V druhé myšlence zdůrazňuje, abychom se přátelili s dobrými lidmi a špatnými se nenechali strhnout ke zlému.

Článek *Ze života bl. J. Boska*¹²⁹ je prvním ze série, které se pak opakují v každém z následujících čísel tohoto ročníku. Tato série přináší krátké střípky z Don Boskova života. V tomto čísle se nacházejí dva. První z nich nazvaný *Trnitou cestou* vypráví příběh chudého chlapce, který se přes všechny překážky dostal až do semináře. Druhý s názvem *Nejkrásnější den žití* vzpomíná jeho vysvěcení na kněze, přání jeho matky, aby se staral výhradně o spásu duší a setkání s Josefem Cafassem, jeho budoucím duchovním vůdcem.

Další článek pojednává o polském princ *Augustinu Czartoryskim*.¹³⁰ Byl velmi zbožný a od mládí žil v bohaté rodině. Ve svých 25 letech se potkal s Donem Boskem a ihned se rozhodl, že se stane salesiánem. Don Bosco jej ale nepřijal, protože se obával jeho bohatství. Czartoryski byl však vytrvalý a stále se snažil Dona Boska přesvědčit. Uspěl až na přímluvu papeže Lva XIII. Stal se salesiánem a byl vysvěcen na kněze. Brzy se ovšem ukázalo, že je vážně nemocen a po roce kněžství zemřel. Osobně nevykonal pro salesiány mnoho práce, ale autor mu připisuje úspěch polského salesiánského díla, které v době vydání časopisu mělo 25 domů.

Následují dva krátké Don Boskovy citáty. První apeluje na rodiče, aby dobře vychovávali své děti, protože za to budou Bohem souzeni. Druhý připomíná, abychom dobře sloužili Bohu, využívali svůj čas a nedávali v sázku věčný život.

Článek *Padesát let salesiánské činnosti v Římě uznané velebným slovem sv. Otce Pia XI.*¹³¹ popisuje velkou audienci papeže Pia XI. salesiánům z Říma, jejich chovancům a spolupracovníkům u příležitosti padesáti let působení salesiánů v Římě. Jádrem článku je papežova řeč, kde vzpomíná na zahájení salesiánské činnosti v Římě, na osobní setkání s Donem Boskem a jeho blahořečení. Také chválí množství zvláště dělnické mládeže,

---

¹²⁹ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 76.

¹³⁰ Tamtéž, s. 77-79.

¹³¹ Tamtéž, s. 80-82.

o které se salesiáni starají a prorokuje zářnou budoucnost díla. Připomíná, že Don Bosco byl vždy v čele pokroku a k tomu vybízí i jeho následovníky.

Číslo pokračuje obsáhlým Joergensenovým článkem *Jděte do celého světa...*¹³² Autor se nejprve věnuje Kristově výzvě k hlásání evangelia a na jeho základě obhajuje pravost evangelia a Kristova vzkříšení. Vypráví o Don Boskově smutku z množství pohanských duší, které je nutné poučit o Kristu. Pokračuje vyprávěním o snu z období kolem roku 1870, v němž Don Bosco viděl, že jeho misie budou úspěšné i na místech, kde byli členové jiných misí vražděni. Dále popisuje rozvoj misí od prvního misionáře Jana Cagliera po současnost, kdy vzrostl počet salesiánských misionářů na 1500. Končí příběhem, jak Cagliero dovedl k dojatému Donu Boskovi děvče z Ameriky, které vychovali salesiáni.

V rubrice *Ze salesiánského světa* je krátká zmínka o předání katakomb sv. Kalista do péče salesiánům a statistika počtu mší a svatých přijímání v bazilice Panny Marie Pomocnice křesťanů v Turíně. Následuje stránka¹³³ s fotografií fryštácké ústavní kapely, popisem její činnosti a poděkováním za darované nástroje od nejrůznějších dobrodinců.

Číslo končí zprávami ze *Života ve fryštáckém ústavě*.¹³⁴ Vypráví se zde o pouti na Sv. Hostýn 17. května, kterou doprovázela ústavní kapela. Dále je popsána oslava svátku Panny Marie Pomocnice konaná 25. května.

Reflexe čísla

Jak již píšeme výše, toto číslo je zajímavé startem dvou pravidelných rubrik. V první z nich se autor snaží přiblížit povolání salesiána, jeho cílovou skupinu a způsoby práce. Ve druhé pak přibližuje zajímavé oblasti Don Boskova života. Autor zde ukazuje okamžiky, které Dona Boska formovaly či potvrzovaly pravdivost jeho smýšlení.

Na příběhu Augustina Czartoryskiho pak autor představuje Don Boskovo charisma, kterým k sobě přitahoval své následovníky. Dlouhou citací papežovy promluvy k salesiánům opět přesvědčuje čtenáře o důležitosti salesiánského díla, protože i sám papež pro něj měl pouze pochvalná slova. Autor dále využívá Joergensenův článek, aby jiným stylem, než v předchozích číslech, popsal salesiánské misie a důvod jejich vzniku.

Obsah celého čísla je tak opět spíše informující a představující než apelující. Nicméně autor vkládá na dvou místech mezi články krátké citáty Jana Boska, kterými se snaží

---

¹³² Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 83-86.

¹³³ Tamtéž, s. 87.

¹³⁴ Tamtéž, s. 88.

čtenáře inspirovat a burcovat k lepšímu vztahu k Bohu a odpovědnosti za výchovu svých dětí.

4.2.7 Srpen-září

Toto dvojčíslo začíná pokračováním seriálu *Salesián*.¹³⁵ Nejprve zde autor píše o *Mnohonásobné tvářnosti jeho působení*. Popisuje množství různých aktivit, které salesiáni využívají pro výchovu mládeže. Od oratoře, přes salesiánské domy, provozování škol, tisk různých propagačních a osvětových materiálů až po misionářskou činnost. V další části *Obvyklý obraz jeho života* představuje vedení a dělení kongregace. Dále píše o rozdělení salesiánů na kněze a koadjutory, jejich činnosti a jednotlivých krocích formace. Článek končí popisem rytmu dne, řeholního šatu, titulování členů kongregace a jejich místa ve světě. V čísle jsou pak na různých místech reprodukovány fotografie prvních tří nástupců J. Boska.

V článku *Tajemství pro výchovu hojných povolání*¹³⁶ uvádí autor nejprve problém nedostatku kněžských a řeholních povolání. Následně předkládá příklad města, kde ze čtyř tisíc obyvatel pochází přes 300 kněžských a řeholních povolání. Vše připisuje horlivé modlitební službě Družiny katolických matek a vybízí obdobné spolky ke stejně obětavé činnosti.

Číslo dále pokračuje pravidelnou rubrikou *Ze života bl. J. Boska*.¹³⁷ Jako první je uveden příběh *Zrno hořčičné* o prvním salesiánském chovanci Bartoloměji Garellim, jehož návštěvou sakristie začalo celé salesiánské dílo. V pokračování příběhu nadepsaném *Mohutný rozvoj* je líčeno, jak Don Boskovo dílo rostlo od tohoto prvního chlapce ke stovkám dalších a jak se přes činnost na různých loukách dostal až na Valdocco. Zde začal vychovávat i své pomocníky salesiány a rozšiřovat své dílo do celého světa. Rubrika končí částí *Záhada*, kde autor představuje Don Boskovu vychovatelskou metodu. Nepoužívá tresty, ale ukazuje chlapcům svoji lásku a ti jej pak následují. Autor ukazuje úspěšnost této metody na dvou příkladech – úspěšném výletě Dona Boska s trestanci a hledání dobrovolníků pro ošetřování nakažených cholerou. Autor zdůrazňuje, že Don Bosco vychovával své chlapce k Bohu a nebál se s nimi o něm mluvit.

---

¹³⁵ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 90-93.

¹³⁶ Tamtéž, s. 93.

¹³⁷ Tamtéž, s. 94-97.

Následuje článek *Dva příklady*¹³⁸ z misionářského prostředí a zbožnosti místních lidí. Jako první je uveden příběh o chlapci, který dostal medailonek na památku svého prvního svatého přijímání, ale pohnut osudem malomocných jej chtěl darovat na pomoc jiným. Druhý příběh vypráví o ženě, která při povodni přišla o svůj majetek, ale nejvíc ji trápila ztráta Katechismu.

Další článek *Sváteční oratoře*¹³⁹ napsal hlavní představený salesiánů don Filip Rinaldi. Zdůrazňuje, že oratoř byla prvním Don Boskovým dílem a přání, aby ji salesiáni po příchodu do nového místa založili co nejdříve. Do sváteční oratoře mají být sbíráni chlapci z ulice a mají se zde učit pravdám víry a poslouchat Boží slovo. Je to zbraň proti odvádění lidí z církve. Podotýká, že z oratoří vždy vzešlo mnoho dobrého.

Článek *Utrpení misionářovo*¹⁴⁰ napsal don Petr Ricaldone, generální vikář kongregace, který navštívil všechny salesiánské misie v Americe a Asii. Začíná obřadem vysláním misionáře v bazilice Panny Marie Pomocnice v Turíně. Na příkladech své vlastní zkušenosti ukazuje obtíže, které mohou misionáře potkat. Zmiňuje problémy, které misionářům působí neznalost místního jazyka. I když se jazyk naučí, stále mají problémy s vyjádřením nuancí pravd víry a běžná jsou různá nedorozumění. Pokračuje místním jídlem, které mají Evropané problém sníst. Zároveň ho nemohou odmítnout, protože by urazili místní obyvatele. Dále upozorňuje na obtížné cestování, které na první pohled vypadá romanticky, ale ve skutečnosti je vyčerpávající a zmiňuje i případy smrti na cestách. Na konci článku píše o malomocenství a děkuje řeholním bratřím a sestrám za pomoc lidem trpícím touto chorobou. Čtenáře pak vyzývá k zamyšlení, jak pomáhá on sám.

Následuje Don Boskova výzva, abychom kráčeli po cestě ctnosti i když je náročná. Odměnou nám podle něj bude nebeská slast.

Další článek *První apoštolův květ*¹⁴¹ vypráví o Dominiku Saviovi a jeho cestě k blahořečení. Nejprve je citován Don Bosco, který vzpomíná, jak Savia poprvé potkal a jak v něm viděl velkou oddanost Bohu. Následně představuje Saviův ctnostný život a pravidla, která si dal, aby v něm vytrval. Jedním z pravidel bylo „Raději zemřít než zhřešit“. Autor

---

¹³⁸ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 98.

¹³⁹ Tamtéž, s. 99.

¹⁴⁰ Tamtéž, s. 100-105.

¹⁴¹ Tamtéž, s. 106-110.

uvádí řadu situací, kde Savio projevoval své ctnosti. Popisuje Saviovu předtuchu vlastní smrti, její okolnosti a jak prosil o modlitbu za něj. Článek pak končí informacemi o beatifikačním procesu a přáním jeho brzkého dokončení.

V článku *Ze salesiánského světa*¹⁴² věstník informuje o průběhu procesu Don Boskova svatořečení a podává zprávu o konání XI. ročníku kongresu salesiánských spolupracovníků v Bogotě. Následuje článek *O životě ve fryštáckém ústavě*¹⁴³, který pojednává o konci školního roku. Fryštáctí chovanci museli jezdit do Kroměříže, kde dělali na zdejším gymnáziu závěrečné zkoušky. Dále autor píše o výletě do Zlína a prázdninovém režimu ústavu.

Na poslední stránce čísla je uvedena prosba o podporu nadepsaná *Pokorně prosíme*.¹⁴⁴ Autor nejprve připomíná dobré aspekty salesiánského díla a pokračuje různými možnými způsoby podpory. Každého čtenáře prosí o alespoň tři nové adresy pro posílání věstníku. Dále přesvědčuje čtenáře o tom, že podporovat salesiány je lepší než podporovat různé nadace. Podporou salesiánů získá čtenář kněze, kteří vychovají další kněze a ti všichni se za něj budou modlit. Upozorňuje, jak velkou sílu má modlitba všech příznivců díla.

Reflexe čísla

Dvojčíslu má rozsah 24 stran, což odpovídá jeden a půl násobku normální délky čísla. V tomto čísle se autor věnuje především popisu salesiánského díla a jeho výsledků. Využívá k tomu své vlastní články, ale přetiskuje i články jiných autorů – slovy dona Rinaldiho představuje význam oratoře a článkem dona Ricaldoneho život v misiích. Články jsou delší než v jiných číslech a poskytují čtenáři řadu podrobných informací o díle.

Kromě podávání informací autor i zde, stejně jako v minulých číslech, nutí čtenáře k zamyšlení a vyzývá ho ke spolupráci. Snaží se u něj vybudovat pocit zodpovědnosti články o množství povolání vzniklých modlitbou matek a o bohabojnosti a velkorysosti domorodců na misiích. Číslo pak končí nejdůraznější prosbou o spolupráci v celém ročníku, kdy autor prosí o nové kontakty, finanční i modlitební pomoc.

---

¹⁴² Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 111.

¹⁴³ Tamtéž, s. 111.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 112.

4.2.8 Říjen

Číslo začíná posledním dílem seriálu *Salesián*¹⁴⁵ a nese podtitul *Co podnikl*. Autor zde seznamuje čtenáře s podrobnou statistikou o velikosti salesiánského díla. Mimo jiné uvádí, že v době vydání časopisu bylo salesiánů 8200 a měli přes 600 domů po celém světě. Píše taktéž o množství biskupů salesiánů a o pěti otevřených kanonizačních procesech. Nakonec zmiňuje, že již v dobách začátku díla prorokoval Don Bosco jeho velký rozmach.

V pravidelné rubrice *Ze života bl. Jana Boska*¹⁴⁶ uvádí nejprve Don Boskovy zkušenosti s *Pronásledováním*. Měl velké množství nepřátel, kterým se nelíbila jeho činnost pro církve. Vždy ale dokázal jejich útok s rozhodností a láskou odrazit. Autor také píše, že Don Bosco musel mnohdy čelit i útokům zlého ducha a své tvrzení zde podkládá několika příklady. Další část článku s podtitulem *Podivný ochránce* vypráví o psu Sivákovi, který od roku 1852 doprovázel Dona Boska zejména při nočních cestách po městě. Objevil se vždy, když Donu Boskovi hrozilo nebezpečí.

V dalším článku *Dominikovo poselství*¹⁴⁷ se píše o Don Boskově snu, v němž se mu zjevil zemřelý Dominik Savio. Ten se s ním potkal na přenádherném místě, které bylo i tak stále velmi vzdálené nebeské kráse. Toto místo je znázorněno na obraze reprodukováném u článku. V následné konverzaci pak Savio Donu Boskovi sdělil, že nejdůležitější v hodině jeho smrti bylo vědomí přítomnosti Panny Marie. Dále podal Donu Boskovi list se seznamem chlapců, na kterém bylo uvedeno, zda jsou hříchem nezraněni, zraněni nebo kráčí po cestě špatnosti. Autor tvrdí, že Don Bosco si pak tyto chlapce zavolal na pohovor a při rozhovoru se potvrdila pravdivost tohoto seznamu.

Článek *Návštěva v hlavním ústavě*¹⁴⁸ je převzat z knihy Dr. Štancla *Dílo salesiánské* z roku 1926. Nad článkem je letecký pohled na salesiánský ústav v Turíně. Jednotlivé budovy jsou očíslovány a ke každé z nich pak Štancl uvádí její účel a v ní konanou činnost. Přitom také popisuje hlavní charakteristiku salesiánského díla a zmiňuje ústavy v jiných městech. Chod celého ústavu přirovnává k městu, kde vše směřuje k Bohu a všichni žijí spokojeným životem.

---

¹⁴⁵ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 114-115.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 116-117.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 117-119.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 120-123.

Následující článek *Misionáři v lazaretech*¹⁴⁹ vypráví o salesiánech v Kolumbii. Ti se zde věnovali péči o malomocné. Byli úspěšní nejen v kněžské službě, ale i ve hmotném zařizování lazaretu. Také zde založili svou sváteční oratoř pro místní chlapce. Svoji horlivostí z města odstranili zoufalství a přinesli křesťanského ducha. V době vydání článku jim byla svěřena již třetí nemocnice v oblasti.

U příležitosti 25 let kněžství polského primase kardinála Hlonda je vydán článek *Červený karafiát*.¹⁵⁰ Jeden jeho polský spolubratr zde vypráví příběh, jak s kardinálem během revolučních časů v roce 1919 cestovali vlakem po Rakousku. V té době se masově protestovalo proti kněžím. Při cestě se stalo neštěstí: Jeden z chlapců jedoucích na demonstraci spadl pod kola vlaku. Kardinál jej přesvědčil, aby se nechal vyzpovídat a připravil ho na smrt. Chlapec jej poté prosil o odpuštění a věnoval mu karafiát – symbol jejich hnutí.

Následují dva krátké Don Boskovy citáty. V prvním Don Bosco vyzývá k tomu, abychom se snažili pomáhat tak, jak můžeme. Pokud nemůžeme darovat almužnu, určitě máme jiný způsob, jak pomoci. V druhém říká, že volnost žití nepochází od Boha, ale od lidí.

Článek *Život ve fryštáckém ústavě*¹⁵¹ začíná slavnostním zahájením školního roku. Zvláště se věnuje ústavní kapele, která dodala dnu ještě slavnostnější ráz. V druhé části článku pak autor prosí o příspěvky na chudé chovance ústavu, kteří si nejsou schopni platit svá studia. Slovy sv. Vincence z Pauly tvrdí, že není lepšího skutku než přispět na kněžské studium. Článek končí poděkováním dobrodincům za všechny poskytnuté dary.

Reflexe čísla

Toto číslo se nese v duchu předchozích. Je zde dále představováno salesiánské dílo a jeho velký rozmach. V přetisknutém článku Dr. Štancla je vykresleno hlavní sídlo salesiánů v Turíně jako místo, kde žije ideální lidská společnost, která by se mohla stát příkladem pro celé lidstvo.

Zajímavostí tohoto čísla je také důraz na několik nadpřirozených událostí. Popisuje Don Boskův boj se zlým duchem a jeho zázračného psa Siváka. Dále píše o snu, ve kterém se zjevil Dominik Savio a poskytnul Donu Boskovi informace, které nemohl vědět. Autor

---

¹⁴⁹ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 123-124.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 125-127.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 128.

se tak snaží čtenáře přesvědčit, že jde o důležité dílo, o které se zajímají i nadpozemské mocnosti. V závěru čísla pak, v duchu celého časopisu, agituje za příspěvek na udržení díla.

4.2.9 Listopad

V prvním článku tohoto čísla nazvaném *Na dušičky vzpomínejme...*¹⁵² vyzdvihuje autor radostnou vzpomínku katolického náboženství na zemřelé. Staví ji do kontrastu s hroznými zvyky domorodců na jiných kontinentech. Zároveň vyzývá k modlitbě a konání dobrých skutků za zemřelé v očistci, abychom jim pomohli usnadnit cestu do nebeského království. Na závěr článku předkládá dva příběhy o matkách, kterým zemřely děti, a které poté začaly na jejich památku podporovat salesiánské dílo.

Další článek *Salesiánští spolupracovníci*¹⁵³ představuje třetí větev salesiánské společnosti. Podotýká, že nejde jen o sdružení lidí, kteří finančně podporují salesiánské dílo, ale o jeho celkové rozšíření. Jeho členy byli i někteří papežové a ti také udělili členům různé duchovní výsady. Dále autor cituje Don Boskův předsmrtný dopis, ve kterém děkuje spolupracovníkům a vyjmenovává, co všechno díky nim mohl vykonat. Zároveň je vyzývá, aby v podpoře vytrvali i po jeho smrti. U článku je přiložen obrázek znázorňující setkání Dona Boska s donem Volou, prvním salesiánským spolupracovníkem. Následuje výčet duchovních výhod pro členy a podmínky pro zapsání. Na závěr je uvedeno, že tiskovým orgánem sdružení je *Věstník salesiánského díla*, vydávaný ve dvanácti jazycích v celkovém nákladu 400 tisíc výtisků.

Následuje fotografie a krátké představení salesiánského ústavu v Lublani¹⁵⁴ kde působil i P. Ignác Stuchlý.

Číslo pokračuje pravidelnou rubrikou *Ze života bl. J. Boska*¹⁵⁵ s podtitulem *S náměstkem Kristovým*. Autor zdůrazňuje, že Don Bosco byl vždy věrný papeži a pravosti katolické církve. Kvůli tomu měl ve své době spoustu nepřátel, kteří se ho od věrnosti snažili odradit. Don Bosco ale vždy vytrval a salesiánům ve své závěti odkázal, aby také oni byli vždy oddáni katolické církvi a papeži. Autor pak na závěr vybízí, abychom i my zůstali vždy věrni katolické církvi.

---

¹⁵² Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 130.

¹⁵³ Tamtéž, s. 131-135.

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 135.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 136-137.

Následuje krátký příběh *Zachráněné povolání*¹⁵⁶ o francouzském kardinálovi, který se jako mladý chlapec chtěl stát knězem. Na seminář ale neměl peníze a ty získal až díky milosrdenství chudé ženy, která po nocích pracovala, aby vydělala na jeho povolání.

Článkem *Misie v Katangu*¹⁵⁷ začíná série článků zabývajících se misiiemi v Kongu. V tomto prvním článku se autor věnuje především okolnostem vzniku misii a uvádí vyčerpávající data o založení jednotlivých misijních stanic a demonstruje velký vzestup díla od začátku se šesti salesiány v roce 1911 až po ustanovení apoštolské prefektury v roce 1927.

Na dalším článku s názvem *Odpust' bezpráví!*¹⁵⁸ autor ukazuje, jak je složité změnit zakořeněné zvyky místních domorodců. Vypráví zde příběh chlapce, který byl těžce zraněn jiným, ale po velkém lékařském úsilí byl zachráněn. I když viníkovi tváří v tvář vlastní smrti odpustil, stejně mu potom chtěl oplatit stejnou měrou. Autor článek uzavírá konstatováním, že když máme problém s pomstou my, kteří jsme vychováváni po staletí v křesťanském prostředí, jak dlouho bude trvat, než se křesťanskému odpuštění naučí domorodci.

V posledním článku o Kongu nazvaném *Rozdílné povahy*¹⁵⁹ představuje neznámý misionář povahu domorodců. Někteří byli naivní a překvapovali svou neznalostí, jiní byli naopak vychytralí a chtěli využít přítomnosti misionářů ke svému obohacení. Na druhou stranu ale nakonec poslechli příkazy bělocha.

Zprávy *Ze salesiánského světa*¹⁶⁰ se nejprve zmiňují o prvních holandských salesiánech, kteří studovali na kněze nedaleko Turína, aby se pak mohli vrátit do vlasti a šířit tam salesiánské dílo. Další zpráva se věnuje slavnostnímu vyslání 110 nových salesiánských misionářů do celého světa a prosí o modlitbu za ně. V poslední zprávě se píše o novém biskupovi Ignáci Canazeiovi, který se stal nástupcem zavražděného Mons. Versiglia. Oba působili v salesiánských misiích v Číně.

Článek *Život ve fryštáckém ústavě*¹⁶¹ vzpomíná na tříleté výročí působení salesiánů ve Fryštáku. Zmiňuje návštěvu P. Stana ze Šašina, který měl pro chlapce tři večerní kázání a upozorňuje na znovuzahájení činnosti ústavního divadla a kapely. Článek končí

---

¹⁵⁶ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 137.

¹⁵⁷ Tamtéž, s. 138-139.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 139-142.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 142-143.

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 143-144.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 144.

popisem slavnosti posvěcení nově vymalovaného lukovského kostela a přivítáním čerstvě vysvěceného novokněze P. Kamila Pucholta.

Reflexe čísla

Autor útočí ve větší části tohoto čísla na city čtenáře, aby ho přesvědčil stát se salesiánským spolupracovníkem nebo, aby alespoň začal podporovat salesiánské dílo finančně. Využívá k tomu především dva příběhy o vdovách, které po ztrátě dětí podporovaly salesiánské dílo a výchovu kněží. Velkým apelem na city je také příběh o kardinálovi, který se stal knězem jenom díky tomu, že jedna žena, navíc mimo svou práci, každou noc vydělávala peníze na jeho studium. Důležitost salesiánského díla pak autor zdůrazňuje osobní zainteresovaností papežů a duchovními odměnami pro salesiánské spolupracovníky. Velkou roli zde jistě hrály i odpustky slíbené každému spolupracovníkovi za jeho podporu a činnost pro chudou mládež. Důležitý je také apel na věrnost papeži a katolické církvi. Tím se autor snažil oslovit čtenáře, kterým se nelíbil velký odpad věřících od katolické církve.

4.2.10   Prosinec

Prosincové číslo začíná přáním k Vánocům s titulkem *Pokoj lidem dobré vůle!*¹⁶² Autor zde připomíná, že pokoj nacházíme skrze Krista. Zároveň ale upozorňuje, že spousta lidí Krista nezná a je tedy odsouzena k smrti. Na základě toho vybízí, abychom ostatním přinášeli křesťanský pokoj, vedli je ke svátosti smíření a sami jim šli příkladem.

Pravidelná rubrika *Ze života bl. J. Boska*¹⁶³ začíná podtitulkem *Tajemství svatosti*. Autor zde ukazuje Don Boskovu pokoru, která se nezměnila, ani když se kolem něj děly velké věci. Předkládá řadu zázraků, které se v Don Boskově přítomnosti měly uskutečnit. Zdůrazňuje, že Don Bosco nebyl světcem kvůli zázrakům, ale díky tomu, že miloval Boha. Dále pokračuje popisem Don Boskovy smrti s podtitulem *Dokonáno jest*. Těsně před svou smrtí, tělesně vyčerpán, Don Bosco stále povzbuzoval ostatní a vyzýval k častému svatému přijímání a důvěře k Panně Marii Pomocnici. Autor končí seriál slovy, že již za svého života byl Don Bosco pokládán za světce a po 40 letech jej i církve blahořečila. Zdůrazňuje, že světcův život byl bohatý a v tomto seriálu byl pouze nastíněn.

---

¹⁶² Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 146.

¹⁶³ Tamtéž, s. 147-150.

Článek *Panna Maria a bl. Jan Bosko*¹⁶⁴ připomíná, jak Maria vedla Dona Boska pomocí svých zjevení ve snech. Představuje zde konkrétní sen, kde Don Bosco krácel po růžích a ostatní viděli jen to, jak se mu daří. Ve skutečnosti ale trpěl nesnesitelnou bolestí působenou trny. Růže znázorňovaly lásku, trny překážky a věci odvádějící od cíle. Za článkem je pak otištěna celostránková fotografie uměleckého díla znázorňujícího tento sen.

V dalším článku *Katanžští lvi*¹⁶⁵ autor popisuje nesnáze misionářů se lvy ve střední Africe. Živě zde líčí, jak misionáři společně s domorodci nastražili past a s její pomocí lvy zneškodnili. U článku je přiložena fotografie domorodců se zastřelenými lvy.

Dále je pod názvem *Smutná čísla*¹⁶⁶ uveden dopis japonského misionáře Dr. Vincenta Cimattiho hlavnímu představenému. Dává zde do kontrastu množství šintoistických a buddhistických kněží vůči křesťanským. Křesťanských byla drtivá menšina a navíc byli rozdrobeni do různých křesťanských vyznání. Zoufale prosí o modlitbu, hmotnou pomoc a vyslání dalších misionářů.

Následuje článek *Uzdravení ctih. sestry*¹⁶⁷ představující jeden ze dvou zázraků předložených pro účely blahořečení Dona Boska. Sestra Provina Negro z Itálie onemocněla žaludečním vředem, přičemž nemoc potvrdili dva lékaři. Po nějaké době si sestra vzpomněla na Don Boskovy zázraky a prosila jej o uzdravení. Spolkla kuličku uhnětenou z obrázku Dona Boska a ihned se uzdravila.

Článek *Život ve fryštáckém ústavě*¹⁶⁸ popisuje zejména přípravy a samotnou primici P. Kamila Pucholta, prvního salesiána vysvěceného v Olomouci. Tato slavnost působila zároveň jako motivace pro ostatní chovance, kteří taktéž směřovali ke kněžství. Autor na závěr děkuje za nového kněze a vyprošuje mu požehnání.

Ve zprávách *Ze salesiánského světa*¹⁶⁹ je nejprve otištěna krátká informace z brněnského časopisu *Den*. Salesiánský misionář zde vyzdvihuje důležitost filmu a hudby pro salesiánskou propagaci. Autor dále popisuje neduchovní činnost salesiánů v různých zemích, jejich meteorologické stanice, inženýrskou činnost, a dokonce i polární výpravu.

---

¹⁶⁴ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 150.

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 152-153.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 154-156.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 156-158.

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 158.

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 159.

Následují zprávy *Z našeho noviciátu*.¹⁷⁰ Zde se autor věnuje slavnosti u příležitosti skládání řeholních slibů 15 noviců ve Sv. Benediku. Zdůrazňuje velkou účast lidu na sv. smíření a následném sv. přijímání. Píše o velké radosti noviců, jejich rodin a celého okolí.

Na poslední stránce čísla¹⁷¹ je uveden *Obsah I. ročníku* se seznamem všech vydaných článků a jejich umístěním v ročníku. Obsah je rozdělen do čtyř kategorií – na obecné články, misionářské články, články ze salesiánského světa a zprávy z ústavů. Číslo je pak ukončeno krátkým informativním článkem *Náš věstník*. Autor zde vybízí čtenáře, aby dávali číst věstník i svým známým. Informuje o tom, že věstník je zdarma, ale že očekává duchovní či hmotnou pomoc salesiánskému dílu.

Reflexe čísla

V tomto čísle se autor zabývá především dvěma hlavními tématy. Prvním je vyzdvižení množství duší, které je třeba zachránit od věčného zatracení. K tomu je třeba činnost každého z nás. V oblastech, kde není křesťanství zakořeněné, je navíc třeba velkého množství misionářů. Autor toto ilustruje na vánočním poselství a na zoufalých statistikách z Japonska. Čtenáře tak přesvědčuje o tom, že je jeho povinností se zapojit.

Druhým tématem je dokončení představení osobnosti Dona Boska. Autor se tu snaží ukázat, že Don Bosco byl soustavně veden Bohem a Pannou Marií a celý jeho život byl protkán zázraky. Zároveň ale ukazuje, že vždy tvrdě pracoval. Zdůrazňuje, že i přes velké činy a hlubokou víru zůstal na zemi a nezpychl. Na jednu stranu autor předkládá zázraky, aby čtenáře přesvědčil o důležitosti díla. Na druhou stranu ale říká, že samotné zázraky nejsou to důležité a zdůrazňuje nutnost víry v Boha.

4.3 Hlavní řešená témata

Po prezentaci jednotlivých čísel ročníku pokračujeme představením řešených témat v rámci ročníku jako celku. Jak uvádíme výše, cílovou skupinou časopisu byli současní a budoucí dobrodinci a příznivci českého salesiánského díla. Ti se skládali především z lidí, kterým vadila stále pokračující sekularizace společnosti a odklon od katolické církve. Z toho vyplývají řešená témata a způsob argumentace. Cílem časopisu bylo utvrdit čtenáře, že podporou salesiánů podporuje zároveň svůj vlastní cíl – spásu vlastní duše

---

¹⁷⁰ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930, s. 159.

¹⁷¹ Tamtéž, s. 160.

a směřování co největší části lidstva k Bohu. Velký prostor je věnován představení Dona Boska, salesiánů, misií a obecně velikosti salesiánské myšlenky. Fryštáckému ústavu je naopak věnován pouze zlomek prostoru.

4.3.1 Don Bosco, salesiáni a jejich boj za spásu duší

Hlavní myšlenkou časopisu je, že Donu Boskovi a salesiánům jde o záchranu duší a tomuto cíli jsou ochotni podřídit vše. Autor zdůrazňuje, že pilířem Don Boskovy pastorage bylo časté přistupování ke svátostem. U popisu každé významnější události autor vyzdvihává velké množství věřících, kteří přijali svátosti. Tímto aspektem chce potvrdit, že salesiánské dílo je požehnáno a daří se mu plnit jeho hlavní cíl.

Autor chce dále ukázat na velikost a důvěryhodnost salesiánského díla. K tomu využívá různých prostředků. Prvním z nich je potvrzení církevní autoritou. Autor často cituje papeže a přejímá i delší části jeho projevů. Z nich vyplývá, že papež dílo podporuje a vyzývá k následování Dona Boska. Dále autor píše o samotném Donu Boskovi a svému čtenáři předkládá řadu zázraků, které mají potvrdit, že Don Boskova činnost byla v souladu s Boží vůlí. Tyto zázraky byly různého charakteru. V první řadě šlo o zázračné rozšíření díla z nuzných poměrů po celosvětové dílo a získávání finančních prostředků ve chvíli, kdy byly potřeba. K tomu Donu Boskovi pomáhala řada snů, kde byl přímo inspirován Bohem a Pannou Marií, kteří mu ukazovali plány do budoucna. Dále šlo o viditelné zázraky, kde Don Bosco nasýtil chlapce z malého množství kaštanů či jeho ochrana psem Sivákem. Jako zázračné lze do jisté míry chápat i úspěchy Don Boskovy výchovné metody, která vede v první řadě k Bohu. Poslední kategorií je autorem předložený zázrak uzdravení řeholní sestry uvedený v procesu blahořečení Dona Boska.

Úspěšnost díla pak autor ukazuje především na plodech salesiánské výchovy. Z řad salesiánských chovanců vzešli kardinálové, biskupové a množství kněží a misionářů. Ti mnohdy i položili život pro uskutečnění Božího plánu. Autor to ukazuje např. na životě Dominika Savia a Augustina Czartoryskiho, u nichž obou probíhal v době vydávání časopisu proces blahořečení.

4.3.2 Salesiánské misijní dílo

Velký důraz klade autor na salesiánskou činnost v misiích. Don Bosco cítil povinnost přivést ke spáse všechny duše, nejenom ty v křesťanských státech světa. Z toho důvodu dal salesiánům za úkol zakládat misie a působit v nich. Ve věstníku je pak představena

statistika tehdejšího světa, kdy více než polovina obyvatel Země jsou pohané.¹⁷² Tím ještě více zdůrazňuje potřebnost misí.

Autor svými články představuje úspěchy salesiánských misí, které jsou podle jeho slov mnohem úspěšnější než ostatní misie. Apeluje tak na čtenáře, že podporou salesiánů získá pro křesťanství více duší než jinými způsoby. V podstatě tak čtenáře přesvědčuje k tomu, že je jeho povinností salesiány a jejich misie podpořit. V časopise je také publikována řada článků o dobrodružném životě v misiích. Autor se tak snaží vzbudit obdiv vůči misionářům a nadchnout mladé čtenáře k touze je následovat.

4.3.3 České salesiánské dílo, fryštácký ústav a výzva k jeho podpoře

Jak již píšeme výše, samotné zprávy o fryštáckém ústavu zabírají na stránkách věstníku jen malý prostor. Autor tak vytváří kontrast mezi velkolepým celosvětovým dílem a malým skromným dílem ve Fryštáku. Autora k tomu pravděpodobně vedlo více důvodů. Především bylo nutné představit samotnou myšlenku díla. Dále chtěl ukázat čtenáři výsledky salesiánského díla, a to nebylo v českých poměrech možné. Činnost v ústavu teprve začínala a nešlo předložit žádné konkrétní výsledky. Dalším důvodem bylo ukázání vzoru v zahraničí a apel na národní cítění čtenáře – pokud je možné tak velké a úspěšné dílo v zahraničí, nesmíme u nás zůstat pozadu. Zvláště pokud je český ústav chudý, je jakákoliv jeho podpora důležitá. Tím spíše, pokud je cílem díla spása duší. V neposlední řadě mohlo jít o skromnost autora, který se nechtěl příliš chlubit vlastními úspěchy.

Běžný život v ústavu je nastíněn jen zběžně, a to především v březnovém a červnovém čísle. Důraz je kladen na různé oslavy a slavnosti. Autor s oblibou vyjmenovává vzácné hosty a dobrodince, kteří se slavností zúčastnili. Sleduje tím dva záměry. Zaprvé děkuje samotným dobrodincům a také opět apeluje na čtenáře, aby místní ústav podpořil. Pokud má dílo tak velkou podporu, měli by ho podporovat i čtenáři. Velkou pozornost věnuje autor divadelnímu spolku a ústavní kapele.

V neposlední řadě se autor věnuje vysvětlení nutnosti podpory duchovních povolání. Píše, že nemůže být větší milosti, než že se něčí dítě stane knězem nebo řeholní sestrou. Pokud to u někoho není možné, měl by nová povolání alespoň podporovat. Ať již modlitbou nebo finančně. Autor dále přesvědčuje čtenáře, že podpora salesiánského díla je to nejlepší, co může udělat pro spásu své duše. Podporou výchovy jednoho kněze,

---

¹⁷² Ve věstníku se tím myslí příslušníci jiných náboženství než křesťanství, židovství a islámu nebo bezvěrci.

vytvoří řetězec milosti. Jím podporovaný kněz vychová další, a tak stále dále. Tito všichni pak budou v modlitbách vzpomínat na čtenáře jako na své dobrodince.

4.4 Stručný vývoj věstníku v následujících letech

Ročníky 1931 a 1932 pokračují ve stejné grafické úpravě a skladbě článků jako ročník 1930. Ustalují se pravidelné rubriky *Ze života bl. Jana Boska* a *Z našich misí*, které jsou uváděny jednotným grafickým nadpisem. Ročník 1933 pak dostává novou obálku, kde je zvýrazněn nápis *Věstník* a nejde tak již jen o vysvětlující text, ale o skutečný název periodika. Obsah a forma článků zůstává obdobná jako v minulých letech. Velkým tématem několika čísel ročníku 1934 se stává finalizace procesu svatořečení Dona Boska, pozvání na pouť do Říma a následné představení průběhu svatořečení. Také je opět změněna obálka a od dvojčísla duben-květen zůstává jediným názvem časopisu *Věstník čes. salesiánského díla*. Struktura zůstává stejná, ale dalším velkým tématem se stává výstavba nových salesiánských domů – postupně v Ostravě, v Praze, v Brně-Žabovřeskách a Pardubicích.

Od září 1936 mizí pravidelné články o životě Dona Boska a jsou více publikovány články od různých autorů, listy představených atd. věstník obsahuje stále články o životě a díle Dona Boska, které ale nejsou publikovány v pravidelné formě. Začíná převládat informování o životě v salesiánském světě a českém salesiánském díle oproti představování salesiánské spirituality a pedagogiky. V ročníku 1937 je odstraněna celostránková obálka a časopis začíná přímo úvodním článkem nebo fotografií. V roce 1939 se opět objevuje pravidelná rubrika o životě Dona Boska, tentokrát nazvaná *Hovory s Otcem*. Ta představuje jeho hlavní charakteristiky, životní postoje a pedagogiku. Jak uvádíme výše, vydávání věstníku bylo zakázáno v roce 1941.¹⁷³

---

¹⁷³ Věstník českého salesiánského díla, roč. 1931-1940.

Závěr

Salesiánský věstník byl hlavním propagačním nástrojem českých salesiánů. Jeho nejdůležitějším cílem bylo zajištění dostatečného množství finančních prostředků pro nově vznikající dílo. Jelikož bylo financováno zejména pomocí darů, bylo nutné rozšířit informaci o jeho existenci mezi co největší počet dárců. Ty bylo také nutné nadchnout pro věc, aby přispívali pravidelně a zároveň aby šířili informaci o díle mezi své známé.

František Hlaváč, hlavní redaktor věstníku, se snaží především přesvědčit čtenáře o velikosti díla. Ukazuje, že má výsledky a směřuje ke správnému cíli. Případné otázky a pochybnosti vyvrací citací textů od papeže a texty o zázracích, které mluví v jeho prospěch. Autor svým výběrem článků přesvědčuje čtenáře, že není možné, aby mělo dílo takový úspěch, bylo podporováno papežem, potvrzováno zázraky, a přitom nesměřovalo k Bohu.

Je pochopitelné, že vzhledem k záměru vydávání časopisu jsou články psány agitačním stylem. Z dnešního úhlu pohledu ale mohou vypadat až manipulativně a nepříjemně. Dnešní čtenář cítí silnou snahu autora o přesvědčení, že je povinností každého katolíka salesiány podporovat, jelikož jde o nejúčinnější cestu, jak spasit co nejvíce duší u nás i ve světě. Je zřejmé, že tato forma byla zaměřena přímo na přesvědčené katolíky a u zbytku populace nemohla fungovat. Vzhledem k jasně vymezené cílové skupině to ale nebyl problém a autor získal sice menší, ale o to oddanější skupinu čtenářů a dobrodinců.

Hlavní cíl vydávání věstníku byl splněn. Salesiánské dílo ve třicátých letech 20. stol. dynamicky rostlo a salesiáni budovali své domy v dalších městech. O důležitosti časopisu svědčí i fakt, že zakázání jeho vydávání v roce 1941 brali salesiáni jako velkou ránu. Znemožnilo jim to komunikovat se svými dobrodinci a tím přišli o velkou část svých příjmů. Nakolik byl výpadek financování způsoben zakázáním vydávání věstníku a nakolik celospolečenskou situací, zůstane otázkou.

Seznam pramenů a literatury

Prameny

Věstník českého salesiánského díla, roč. 1930-1940.

PLANITA, Josef M. – SVOBODA, Michal: *Životní příběh salesiána koadjutora Františka Hlaváče*. Pro vnitřní potřebu SDB. 24 s.

Literatura

BOSCO, Giovanni: *Stanovy a pravidla Společnosti svatého Františka Saleského*. 2. vyd. Praha: Portál, 2016. 318 s. ISBN 978-80-262-1077-1.

KŘÍŽKOVÁ, Marie Rút: *Knih víry, naděje a lásky: 70 let působení salesiánů v Čechách a na Moravě*. 1. vyd. Praha: Portál, 1996. 248 s. ISBN 80-7178-122-3.

MED, Oldřich: *Český Don Bosko. Životopis P. Ignáce Stuchlého*. 1. vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1992. 138 s.

MED, Oldřich: *Knih víry*. Jen pro vnitřní potřebu SDB, 1968. 139 s.

MED, Oldřich: *Životopisné paměti P. Ignáce Stuchlého. Díl 1*. Pro vnitřní potřebu salesiánské rodiny, 1989. 252 s.

MED, Oldřich: *Životopisné paměti P. Ignáce Stuchlého. Díl 2*. Pro vnitřní potřebu salesiánské rodiny, 1989. 255 s.

MED, Oldřich: *Životopisné paměti P. Ignáce Stuchlého. Díl 3*. Pro vnitřní potřebu salesiánské rodiny, 1989. 269 s.

NĚMEC, Vít: *Augustin Štancl: Kněz, katecheta, školský pracovník a průkopník salesiánského díla na Moravě*. 1. vyd. Uherské Hradiště: Historická společnost Starý Velehrad, 2014. 203 s. ISBN 978-80-86157-42-9.

NĚMEC, Vít: *Školské sestry III. řádu sv. Františka ve Fryštáku 1898-1927*. 1. vyd. Uherské Hradiště: Historická společnost Starý Velehrad, 2011. 173 s. ISBN 978-80-86157-35-1.

REINSBERG, Jiří – SVOBODA, Bohumil: *Legio Angelica a P. Method K. Klement OSB*. 1. vyd. Svitavy: Trinitas, 2000. 147 s. ISBN 80-86036-30-8.

SCHIÉLÉ, Robert: *Don Bosco*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 95 s. ISBN 80-7178-196-7.

ŠTANCL, Augustin: *Dílo salesiánské: kus sociální práce katolické církve*. 1. vyd. Hranice: Snaha, 1926. 141 s.

ŠTĚCHOVÁ, Marie: *Život světcův*. Praha: A. Neubert, 1937. 650 s.

TUZA, Tomáš: *"Akce K" aneb likvidace klášterů na území Československa v roce 1950*. *Revue církevního práva*. 2019, roč. 25, č. 3, s. 25-40.

ZELINKA, Petr. (ed.): *Český Don Bosco*. 1. vyd. Praha: Portál, 2019. 96 s. ISBN 978-80-262-1554-7.

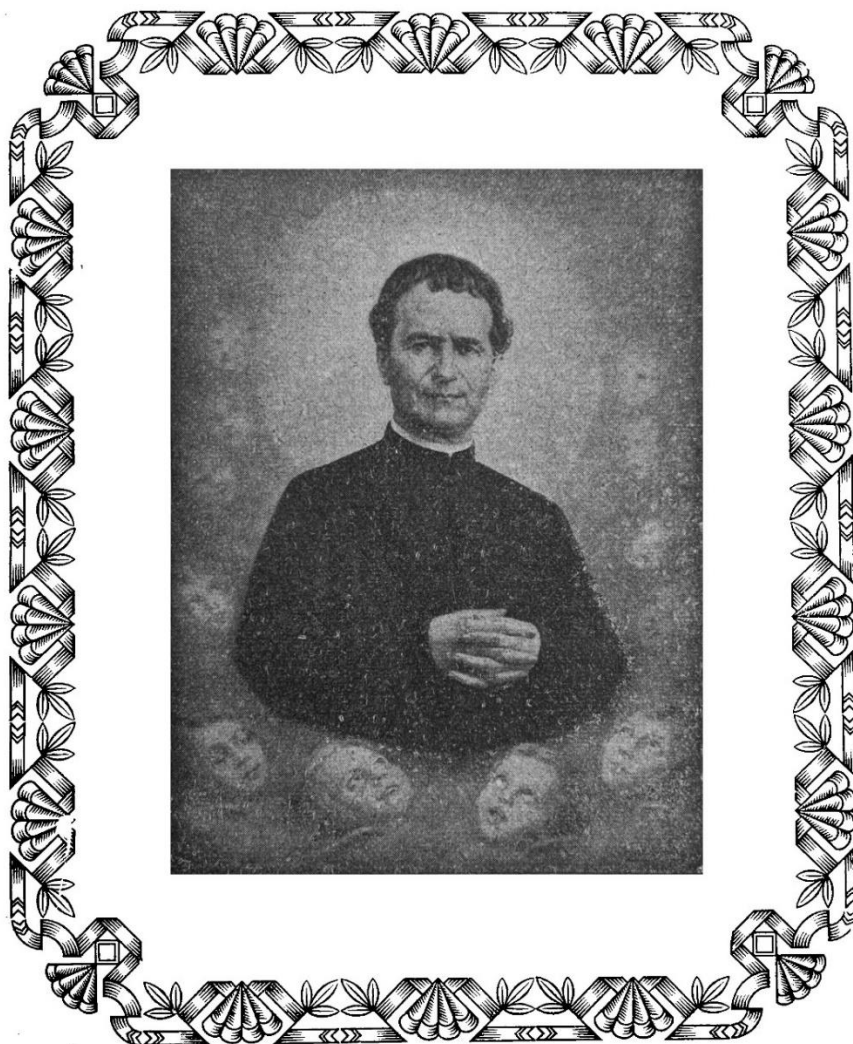
Internetové zdroje

Salesians, Who are we. Dostupné na: <https://www.sdb.org/en/Who are we /> [cit. 29. 3. 2020].

Přílohy

Obrazové materiály

VĚSTNÍK ČESKÉHO SALESIAŇSKÉHO DÍLA
BL. JAN BOSKO

Fryšták u Holešova

Leden-únor 1930

Titulní strana věstníku, ročník 1930

Vychází jednou měsíčně. Majitelem, vydavatelem a nakladatelem je Salesiánský ústav ve Fryštáku. Odpovědný redaktor P. Ignác Stuchlý. Tisknou Lidové závody tiskařské a nakladatelské, spol. s ruč. obm. v Olomouci. Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt a telegrafů v Brně, č. 6150/VI-1930.

Tiráž věstníku, ročník 1930